

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

Május 28. d. u. 4 órákor. Ipari és kereskedelmi szakosztály ülése.

„ 31. d. u. 4 órákor. Hangya szövetkezet közgyűlése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” úgy is mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének 1906. évi máj. 24-én (csütörtökön) d. e. 11 órákor a Köztelek székházának II. emeleti üléstermében tartandó

ülésére.

Tárgy: Desseffy Aurél gróf, elnök ur 6 exzellenziájának üdvözlése a magyar országgyűlés főrendiházának elnökévé történt kinevezetése alkalmából.

Budapest, 1906 május 21.

Bujanovics Sándor s. k.,
alelnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” ipari és kereskedelmi szakosztálya 1906. évi május hó 28-án (hétfőn) d. u. 4 órákor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. A hazai ipar támogatása ügyében a „Magyar Gyáriparosok Szövetsége” és a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”-vel karöltve teendő intézkedések megállapítása.

2. Folyó ügyek.

Gaál Jenő dr. s. k.,
szakoszt. elnök.

Közgazdasági szakosztály ülése.

(1906 május 18.)

Jelen voltak: Zselénski Róbert gróf elnöklelte alatt Bujanovics Sándor, az OMGE. alelnöke, Auspitz Pál, Adler Gyula, Balla Manó, Bolla Mihály, Bujanovics Gyula, Csütöry Béla, Dömötör László dr., Emőd József, Ereky Károly, Gallia Vilmos, Herzmann Bertalan, Horváth Zsigmond, Klein Gyula, Kodolányi Antal, Loóssy Adolf dr., Neumann Armin dr., Nopcsa Elek báró ifj., Pajzs Gyula dr., Rajnik Béla dr., Rajner Kálmán, Reusz Henrik ráthonyi, Strassnitz Imre, Schütz Jakab, Strasser Rezső, Szilágyi Gyula dr., Szilárd Ferenc dr., Tóth Jenő dr., Vuk Gyula id., Wagner Ernő, Wagner Henrik, Weisz Berthold, Wigner Béla szakosztályi tagok, a tisztviselőkar részéről: Rubinek Gyula ügyvezető-titkár, Szilassy Zoltán szerkesztő-titkár, Jeszenszky Pál titkár, Zórád István ipari szakosztályi titkár, Arkóvy Richárd dr. s.-titkár.

Zselénski Róbert gróf szakosztályi elnök megnyitja az ülést, melynek tárgya Neumann Armin dr. felolvasása válaszul szólónak azon előadására, melyet pár hónap előtt tartott a fedezetlen határidőüzellet eltörlése tárgyában.

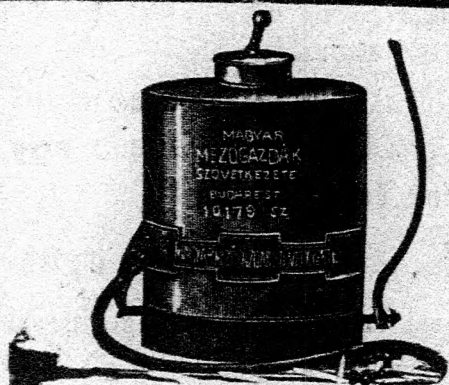
Szakosztályi elnök üdvözlővén az ülésen megjelent kereskedelmi körök nagyszámu képviselőit, felkéri előadót, szíveskednék előadását megtartani.

Neumann Armin előadó és felolvasó elsőben is visszautasította azt a vádat, hogy ő a börzereformálásnak kérdésében a mezőgazdasági érdekekkel ellentétes álláspontra helyezkednék. Sőt mint eddig, úgy most is hangsúlyozta, hogy ha csakugyan a börze, azaz a határidőüzellet okozta a gazdaközönségre nézve káros árdepressziót, akkor kötelességünk a börzét gyökeresen megreformálni. E megfontolás alapján ama eredményhez jut, hogy helyet kell biztosítani a mezőgazdaság képviselőinek a börze vezetésében, hogy főleg az ármegállapításnál felügyelhessenek és befolyásukat érvényesíthessék. Semmivel sem okolható meg azonban, hogy az árhanyatlás főoka a határidőüzellet, illetőleg a papirosbuza. Majd az adatok egész sorával

bizonyítja, hogy Zselénski Róbert téved, amidőn azt állítja, hogy egyedül védővámokkal sikerült biztosítani az áremelkedést. A vám nem gyakorolt az árra számbavehető befolyást ott, ahol a belföldi termelés az ország szükségletét biztosítani képer. Nem a vámok hiánya, hanem az orosz és a tengerentuli verseny, a fuvardíjak olcsósága okozta az árhanyatlást. Amerika buzakivitele hetven év előtt 87,000 hektoliter volt, ma pedig 40 millió hektoliter. Zselénski gróf árstatistikáját, melylyel az ellenkezőjét kívánja bizonyítani, a hetvenes évekkel zárja le, holott éppen akkor kezdenek a viteldíjak hihetetlen mértékben csökkenni. A fölvasó sorra veszi az Angliában és Franciaországban életbeléptetett különböző vámrendszereket és statisztikai adatokkal, valamint szaktekintélyek véleményével igazolja, hogy a vámok (főleg a sliding scale, lépcsőzetes vámok) tartósan nagy árak helyett éppen a spekuláció tuitengését okozták.

Az örlési forgalom megszüntetése szintén azért áll az agrárius követelések élén, mert ily módon remélték az árhanyatlásnak gátat vetetni. Azóta kiderült, hogy mily helytelen dolog volt a kinövések eltávolítása helyett az egész intézményt eltörlőni és hogy ez az intézkedés a mezőgazdaságnak semmiesetre sem használt, de a malomiparnak nagy mértékben ártott. Majd a gabona és a nemes érczek árának egybevetésével megczáfolja azt a hitet, hogy a gabona árhanyatlását az ezüst demonetizálódásának és az arany valu'a behozatalának rovására lehetne írni, majd rátér a határidő ügyletek kérdésére.

Gazdaságtörténetileg megvilágítva a határidőüzellet fejlődését, azt fejtegeti, hogy a határidőüzellet egyfelől megadja a lehetőséget a veszély ellen való biztosításra, másfelől az effektív kereskedést azokra a piacokra vonja, ahol a határidőüzellet a legjobban van kifejlesztve. Minden határidőüzellet elvben effektív ügylet és lényegében analóg a váltó, csekk, vagy zsiróforgalommal. Senki sem vonja kétségbe, hogy a zsiróforgalom alapja nem a készpénz, holott a forgalom legnagyobb részét immár lehetetlen készpénzben lebonyolítani.

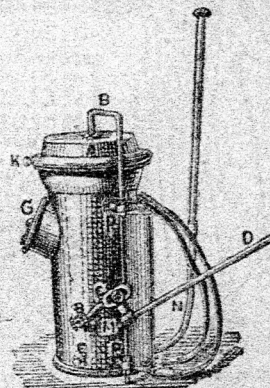
„A” jegyű K. 36. „B” jegyű K. 30.

Permetezéshez ajánlunk szavatolás mellett vegytiszta rézgaliczot, szublimált kénport, dr. Aschenbrandt-féle bordói port és rézkénport, raffiaháncsot, jutfonalat a legutányosabb áron.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

Kívánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Torjillo kénporosító K. 34.

Mai számunk 20 oldal.

Hasonló a helyzet a határidőüzletnél is. A határidőüzlet legnagyobb haszna az árhullámzás csökkentése. Ha a kínálat nagyobb a keresletnél, a határidőüzlet csökkenti az árnyatlást azáltal, hogy későbbi realizációra vásárol, raktáron levő árukat átvesz és ezáltal a tőkének egyszerű és biztos befektetést nyújt; ha pedig a kereslet meghaladja a kínálatot, akkor a tulságos áremelkedésnek utját állja, mert blankó-kínálataival az eladó és fogyasztó közé lép. Gyakran találkozunk ugyan azzal az állítással, hogy a határidőüzlet okozza az árhullámzásokat, pedig a dolog megfordítva áll, tudniillik a múlt század második felében buzában beállott világonjunktura és azzal egybekötött árhullámzások teremtették meg a határidőüzletet. Oly áruknál, melyek világonjunkturával nem bírnak, vagy melyek árhullámzásoknak alávetve nincsenek, a határidőüzlet is ki van zárva. A gabonánál igaz, hogy a határidőüzlet folytán a kis árhullámzások gyakoribbak lettek, de éppen ezek akadályozzák a lokokereskedés nagyobb ingadozását. Károsan csakis azon kis tőkésnek (jobberek) hatnak, kik a hozzá nem értő közönséget a játéka belevonják, de akiknek kiküszöbölésére a börze saját hatáskörében sokat tehet és elismerést érdemlő módon tesz is. Majd főleg az amerikai piacokról vett példákkal igazolja a fölolvásó, hogy a kereslet és kínálat tényleges viszonyával szemben még — a hatásukban elszigetelt és többnyire csufos bukással végződött — kornerek sem tudták az árakat nagyobb területen befolyásolni. Németországban és Ausztriában a határidőüzlet eltörlése nemcsak nem valósította meg a hozzáfűzött reményeket, hanem ellenkezőleg a mezőgazdaságot sújtotta. Mindezek alapján határozottan állást foglal a határidőüzlet főtartása mellett, mert a modern forgalmi élet nem lehet el ez intézmény nélkül. Fölolvásó végén arra kérte a szakosztályt, hogy külön fölolvásban foglalkozhassék a börze reformjával.

Rubinek Gyula nem állhatja meg, hogy az elhangzott terjedelmes és érdekes előadásra s annak vámpolitikai részére megjegyzést ne tegyen. Előadó a bevezető részben behatóan foglalkozik a vámok hatásával és a mai elfogadott és világszerte érvényesült védvamos irányzattal szemben a leghatározottabban állást foglalt, vitatván, hogy a vámoknak nincs meg áremelő hatásuk. Tisztelt szakosztály! Ezen kérdéssel egyesületünkben számtalanszor foglalkoztunk, statisztikai adatokkal beigazoltuk, hogy bizony a vámvédelemnek megvan az áremelő hatása s ezen statisztikai adatok és felszólalásaink alapján sikerült odavinnünk a közvélemény nyomása alatt a törvényhozást és a mult kormányokat, hogy a jelenlegi vámtarifa agrárvédvamosokat is tartalmaz. Nagyon szomorú dolog volna, hogyha ezen agrár-védvamosok a jövőben tényleg nem érvényesülnének és illetve nem érnének semmit, mint azt előadó bizonyítani igyekszik. Hiszen csak egy pillantást kell vetnünk az európai államok árkezdésére, pl. a berlini és párisi piacok árjegyzésére, — látni fogjuk, hogy igenis érvényesül a vámvédelem.

Egyébként nem tudom, hogy a fölolvásó ur miként értelmezte a vámvédelem nem érvényesülését, mert hiszen természetes, hogy a vámvédelem csak relative érvényesül, érvényesül t. i. a védelem mérve erejéig.

Például nem vihetem keresztül, hogy 10 ftos buzaár legyen, hanem állandóan csak azt érhetem el, hogy az ár állandóan magasabb legyen, mint a nemzetközi piac árnívója. Ez a józan célja minden védvamos politikának, hogy t. i. azt érjük el, hogy az árak nálunk mindenkor magasabbak legyenek egy bizonyos fokkal, mint a külföldi nem védett piacokon. Lehet, hogy ez a vámvédelem kevés lesz, lehet, hogy nagyon sok lesz, hogyha a nemzetközi piacokon amugy is magasabb az ár, de tény az, hogy e vámvédelemnek a mezőgazdaságra előnyös hatása van annyiból, hogy a termelésre fokozólag hat, mint ezt Franciaországban tapasztaljuk, mely a védvamosok hatása alatt jóformán mezőgazdasági kiviteli állammá alakult át.

Tény tehát az, hogy a vámvédelem érvényesült s mikor előadó ur az örlési engedélyről megemlékezik, ő maga is fél attól, hogy ez a vámvédelem nem fog érvényesülni, tehát önmagára csafol rá, mikor azt mondja, hogyha az örlési engedély megvolna, akkor a vámvédelem érvényesülné. A mi meggyőződésünk szerint akkor érvényesül a vám, hogyha az örlési engedélyt nem léptetjük életbe. De úgy látszik, abban egyetért előadó ur is, hogy a vámvédelem érvényesülhet. Ami az aranyalutára vonatkozó utalást illeti, én is csak röviden jegyzem meg, hogy midőn a monometallizmus és bimetalizmus hívei között vita folyt, ez utóbbiak abból indultak ki, hogy az aranytermés oly csekély, hogy az egyes kezekben összpontosítható és így az arany értéke óriásilag emelkedvén, a termények ára viszonylag csökkenni fog. Azóta azonban a helyzet annyiban változott, hogy az arany termelése oly óriási mérvben emelkedett, amire a monometallizmus hívei sem gondoltak és így a régebbi következtetések teljesen megdőlték.

Előadónak a határidőüzletre vonatkozó fejtegetéseire nem akarok kiterjeszkedni, annál is inkább nem, mivel előadó ígéretet tett, hogy egy újabb előadásban annak részleteivel is foglalkozni kíván, ezek a részletek inkább érdekelhetnek bennünket, mint a teoretikus fejtegetések, melyekből már elég részünk volt.

Arra kérem előadó urat, hogy előadását még a nyári szünet előtt megtartani sziveskedjék s az őszi ülésszakban vita tárgyává tehetnének.

Zselénski Róbert gróf elnök: Miután az ügyvezető-titkár ur néhány szót szólott, engedjék meg, hogy én is röviden reflektálhassak előadó ur előadására, aki először a vámokkal foglalkozott, amelyekkel én is válaszómban foglalkoztam, mert az egyik lényegesebb tárgya volt első fölolvásásának, amelyben t. i. a vámok hatástalanságát akarta bizonyítani azon szempontból, hogy a vámokkal nem tud a gazda magának fix árakat biztosítani. Mi sohasem

mondtuk, hogy ezekkel fix árakat képesek vagyunk biztosítani, hanem azt mondtam, hogy a vámokkal tudunk bizonyos áránál többet biztosítani a gazdának, föltéve, hogy abban a cikkben import-területet képezünk és föltéve azt, hogy nem játszanak oly, a vámokat kijátszó faktorok közbe, mint az örlési engedély és fedezetlen határidőüzlet.

A parlamenti vámvitáknál főszerepet játszanak a kereskedelmi miniszterek, kik természetesen hivatva vannak a kereskedelem érdekeit képviselni. Már pedig a mi kereskedelmünk 1885. óta azon törekszik, hogy bebizonyítsa az agrár-vámok hatástalanságát. Innen agrárelleenes irányzatuk.

Eppen úgy, miat az ipari vámok, az agrár-vámok is hatnak és ha nem hatnak, ez azért történik, mert mikor ily vámokat behozunk, igyekeznek azok kijátszására mindenféle kibuvó ajtót keresni a vámok hatásának ellensúlyozására. Ilyen kibuvó a határforgalmi kedvezmény, amely ellen küzdöttünk. Ha kibuvó nincs s ha abban a cikkben beviteli területet képezünk, akkor a vámnak hatnia kell. Kukoriczában, zabban és rozsban határozottan beviteli területet képezünk, tehát ezen termények vámiának hatnia kell, ha kibuvó nem jön közbe. Buzában némelykor beviteli, némelykor exportterületet képezünk, épp úgy, mint Franciaország. Ha az utolsó 5-6 évi francia árkezdést vizsgáljuk, azt látjuk, hogy a vám nagyobb-kisebb mérvben majdnem mindig hatott, még oly időkből is, mikor Franciaország egy kicsit exportált. Ha vizsgálom a buzaárkezdést a párisi, mannheimi, newyorki és budapesti piacokon ez év elejétől május közepéig, akkor azt tapasztalom, hogy a legmagasabb, illetőleg legalacsonyabb ár Párisban 22'23, illetve 23 korona volt, tehát a vám hatott, Mannheimban 22'07, illetve 23'01 korona volt, tehát ott is hatott a vám, New-Yorkban 15'30, illetve 17'53 kor. volt, Budapesten pedig 17'10, illetve 18'10 korona volt az ár, tehát nálunk a márcz. 1-én életbeléptetett 6 kor. 30 filléres vám alig hat. Ez a mostani alacsony ár a gazda szervezetlensége folytán állott elő, aki odaadja a gabonáját olyan áron, amely nem felel meg a gabonaértékének.

Ha a gazda írónat venne kezébe s ha nézné, mi a készlet, mily áron lehet importálni amerikai, orosz, oláh, szeb buzát Magyarországra s ezt mondaná, hogy ezen áron alul nem adom, bizony hatna a 6 K. 30 filléres vámnak nagyobb része.

Ugy szokott azonban lenni kezdetben máshol is, mikor egy vámot törvényesítünk, a vámok nem hatnak, mert az eladó közönség nincs tájékoztatva s azon áron kínálja tovább gabonáját, melyek akkor divtak, mikor még vámok nem léteztek. Én nem veszem rossz néven azt, hogy a malmok a lehető legolcsóbban vásárolnak, rossz néven veszem azonban a gazdától, hogy nem szervezkedik, nem tömörül és nem számítja, hogy mit ér az ő terménye.

Előadó kifogásolta, hogy én mikor be akartam

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST RÉSZVÉNY TÁRSULAT

Legtökéletesebb rendszerű — **gőzcseplőkészletek.**

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

Magánjárók

(uti mozdonyok)

cséplési-, vontatási- és **tarló-szántási** czélokra (a mozdony után akasztott **egy ölet fogó ekével!**)

Olcsó üzem!

Tökéletes munka!

Referenciával és bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

életét kizár s ekkor beáll az az eset, hogy azt a nyomást, amit reánk az angol vevő gyakorol, áthárítjuk Romániára és Szerbiára.

Vázolja azután az őrési forgalom megszüntetésének azon következményét, hogy a nullás liszt ára viszonylag csökkent, az 5-ös, 6-os, 7-es liszt ára pedig emelkedett s Magyarországra a cseheknek kénytelen volt a lisztet odadobni potomáron s annak a népnek, melynek megélhetéséről gondoskodnunk kell, az eledelét drágítottuk meg s kénytelen kívándorolni oly országba, hol a gazdasági fejlődés tekintetében helyesebbek a felfogások. Ezért mondja szóló, hogy nem lehet okunk dicsekedni az őrési forgalom megszüntetése folytán elért eredményekkel s reméli, hogy visszajuk az őrési forgalmat oly alakban, mely minden néven nevezendő visszaélést kizár.

Zselénski Róbert gróf elnök: Előtte szóló felszólalására két rövid megjegyzéssel felel csak.

Szólo nem állította azt, hogy a 7 frankos franczi vám mindig hatott, ezt annál kevésbé mondhatta szóló, mert éppen a párisi nemzetközi gazdakongresszuson egyik legfőbb tárgy volt annak a megvitatása, hogy a 7 frankos vám miért nem hatott s akkor követelték is a megváltoztatást. Másik megjegyzése a szólónak az, hogy ő a háborút nem hirdette, hanem csak azt mondta, hogy Németországban a tőzsde és agráriusok között a háború még soká fog folyni.

Neumann Armin előadó előadásában arra a konklúzióra jutott, hogy a vám nem gyakorol az árra számbavehető hatást ott, ahol a belső saját termelésével fedezni képes saját szükségletét és külföldi behozatalra nem szorul. Ezzel kapcsolatosan azt mondta, hogy attól tart, miszerint míg mi kiviteli állam vagyunk tiszben, addig a vámoknak nem lesz meg a hatásuk, míg az őrési forgalmat vissza nem állítjuk.

Herzmann Bertalan: Az idő előrehaladottsága miatt érdemileg a tárgyhoz nem szól, hanem fenntartja magának a jogot a jövő alkalomra.

Rubinek Gyula: Azt hiszi szóló, hogy a vita más irányba terelődött, mert mi a tőzsde kérdését akarjuk megvitatni s itt folyton a malomokról és az őrési engedélyről van szó. Az őrési engedély elleni küzdelem a magyar agráriusok körében abból indult ki, hogy visszaéléseknek jutottak tudomására, amelyek kézzelfoghatók voltak, de akkor eltagadtattak, kormány-székéből lepleztettek s midőn az agráriusok panaszszal éltek a kormánynál, a panaszok figyelembe nem vétettek, visszautasították s azt mondták, hogy e bajon csak úgy lehet segíteni, hogyha az azonosságot a lisztnél konstátálni lehetne. Legalább ez volt a pézügyminiszter nyilatkozata a képviselőházban, aki azzal érvelt, hogy miután a lisztnél az azonosság megállapítása lehetetlen, tehát maradjon minden a régiben, sőt még rosszabb helyzet következett be, mert a malmok hitelle meg lett hosszabbítva. Ekkor igyekeztek az agráriusok megdönteni az egészet s most minden egyes kezdeményezés, amely kiindul az irányban, hogy az őrési engedély bár javított formában visszaállítassék, bizonyos jogos visszatetszést szül a gazdaközönségben. Szólo elismeri, hogyha mi

a vámvédelmet érvényesíteni akarjuk a belföldön, akkor a feleslegeknek kifelé való jutása érdekében valamit tenni kell, de hogy ez milyen legyen, e felett lehet vitatkozni s lehet megállapodásra jutni s talán sikerül is oly megállapodást létesíteni, amely kielégíti az érdekelt tényezőket. Hogy a mai helyzet nem kívánatos sem a gazdának, sem a malomiparnak, sem az országnak, az bizonyos, mert hiszen mi nem azért küzdöttünk a 6-30 koronás vámokért, hogy ezek papíron maradjanak, hanem hogy érvényesüljenek. Szólo a részletekre nem terjeszkedik ki, mert a szakosztály fog ezen kérdéssel részletesen foglalkozni.

Zselénski Róbert gróf a szakosztály elnöke köszönetet mondva előadónak érdekes és kimerítő előadásáért, az ülést berekesztette.

Közgazdasági szakosztály ülése.

(1906 május 19.)

Jelen vannak: Zselénski Róbert gróf elnöke alatt: Bolla Mihály, Csütány Béla; Deutsch Arthur és Friedrich Tivadar dr. (Magyar Malomiparok O. E. részéről); Galgóczy Károly, Györy Loránd, Jónás István dr., Jeszenszky Pál, Lévy Róbert, Margulit Gyula, Mendl Jeromos (Mendli Manó Fiai kiviteli üzl. képv.), Perczel Ferencz, Rajner Kálmán, Serfőző Géza, Szilágyi Gyula. Előadók Wagner Henrik vasuti üzletvezető és Rubinek Gyula ügyvezető titkár.

A vasuti szállítási tarifák reformjáról.

Zselénski Róbert gróf elnök megnyitja az ülést, felkéri Wagner Henrik előadót előadásának megtartására.

Wagner Henrik előadó: Tisztelt szakosztály! Nemzetünk egy új gazdasági érába érkezett, a közgazdasági élet minden tényezője érzi, hogy a kellő fejlődéshez és a megkívánt eredményhez új erővel, nagy energiával kell hozzájárulnunk. Különösen a mezőgazdaság az, amely méltán megköveteli, hogy a termelés és fogyasztás közti egészséges, célirányos kapcsolat megalkotassék. Ennek egyik leglényesebb tényezője a vasuti szállítás szervezése. Vasuti hálózatunk eléggé fejlett, de vajjon a szállítás módzatai, nevezetesen a szállítási tarifák megfelelnek-e az agrárviszonyoknak? Nem gáncsolni akarok, hanem szakszerűen rámutatni mindazokra a hiányokra, amelyek a magyar termelési osztály érdekeit indokolatlanul sértik. Erről a kérdéstről leszek bátor szakszerű véleményt felolvasni s erre vonatkozólag javaslatot előterjeszteni. (Halljuk.) Ezen bevezető szavak után előadó felolvasta „A vasuti szállítási tarifák reformjáról” czimű előadását, amely lapunk május 19-iki számában melléklet gyanánt jelent meg.

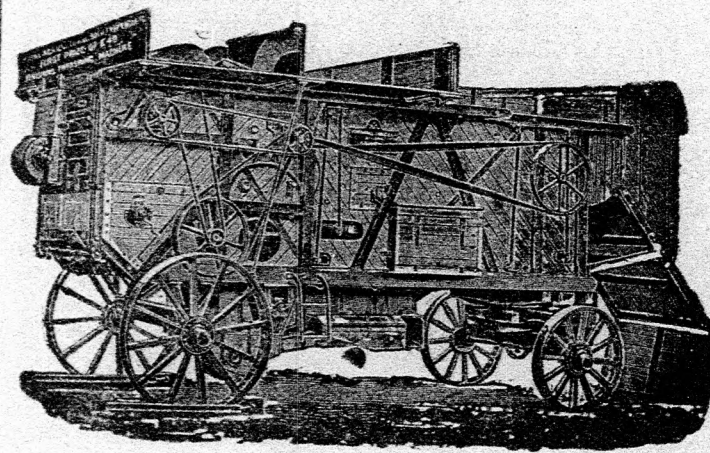
Előadó a következőkkel fejezte be előadását: Vagyok bátor a t. szakosztályt az elmondottakon kívül arra is kérni, hogy azon esethen, ha az agrárérdekeket legközelebb érintő tarifális kérdésnek illusztrálására és az azok érdekében előterjesztendő további szakszerű javaslatok megtételére egy újabb előadásra meghívni kegyeskednék, úgy méltóztatnék a most előterjesztett javaslatomnak a kormányhoz leendő felterjesztésével várni addig, míg a további javas-

latok is letárgyalhatók s az iméntiekkel együtt felterjeszthetők lesznek. Ajánlatos volna a folytatolagos tárgyalást még a nyári szünet előtt megejteni, hogy a kívánt reformok az őszi nagy szállítások előtt még életbeléptethetők legyenek.

Zselénski Róbert gróf elnök: Mielőtt a vitát megnyitnám, a szakosztály nevében hálás köszönetet mondok előadó urnak az igen érdekes előadásáért. Téved, mikor azt hiszi, hogy noha előadása hosszú volt, türelmünket kifárasztotta, mert előadása annyi érdekes, szakavatott, helyes, sokak által nem ismert adatot tartalmazott, hogy mindvégig érdekléllettel hallgatnunk. Örömmel vesszük, hogy kilátásba helyezte előadása folytatását, de azt hiszem erre csak az őszi hónapokban kellene rátérnünk. Nem tartom sürgősnek ezen felolvasás folytatását és mielőbbi határozatoknak hozatalát már azért sem, mert a kormány annyira el van foglalva folyó ügyekkel, hogy ősziig semmi reményünk nem lehet olyan intézkedésekre, amelyek ebben a szellemben a tarifágyet reformálnák. Nagyon meg lehetünk elégedve, ha a kormány jelenlegi sürgős ügyeinek elintézése után fog a szóban forgó tárggyal foglalkozhatni. Ezek után kérem a t. tagok hozzászólásait.

Jónás István dr.: Tisztelt szakosztály! Az érdekes felolvasás tartalma néhol magát a vasutast is csodálkozásba ejtette. Egyes tények kidomborítása olyan élénk volt, hogy csodálkoznom kell azon, hogy azok a valóságban tényleg megtörténhettek. A t. felolvasó ur tulajdonképpen a magyar államvasutak igazgatóságának tarifális intézkedéseit támadja s oly színben tünteti fel, mint amely a mezőgazdasági érdekeket nem részesíti kellő figyelemben; a gabonatarifákat tartja túlmagasnak, amelyek tekintettel arra, hogy mezőgazdasági állam vagyunk, nem felelnek meg viszonyainknak. Ebben a tekintetben utalok a helyiérdekű vasutakra: a kamat, amit a befektetett tőke hoz, rendesen csekély s egyes vidékeken, ahol emelkedett, az üzleljelentés ezt az évi jobb gabonatermésnek, az emelkedett gabonaforgalomnak tulajdonítja. Ha most az államvasutak s a helyiérdekű vasutak is gabonaszállítási díjteteleiket leszállítják, még csökkenni fog ezek jövedelme, amit majd az adózók nagy többségének kell megfizetnie. Ezzel tehát nagyon előre állította a t. felolvasó a kérdést. Természetesen vannak intézkedések, mint a gyűjtődíjszabás, amelyek csupán bizonyos kereskedelmi csoportok, közvetítők érdekeit szolgálják s így feltétlenül reformálásra szorulnak. Az élőállatok szállításánál sem gondoskodhatik a vasut arról, hogy a feladónak megmagyaráztassa a szem előtt tartandó törvényes intézkedéseket. Általában, mikor ily erős támadást látok oly nagy intézmények ellen, amelyeket nagy férfiak jóformán külföldi hasonló intézmények tanulmányozása után alapítottak, hiszem, hogy a t. szakosztály nem áll teljesen az előadó ur álláspontjára.

Zselénski Róbert gróf elnök: Tisztelt szakosztály! Hogy a helyiérdekű vasutak legnagyobb része semmit sem jövedelmez, ez tény, de az is igaz, miszerint ez tisztán a volt kereskedelmi kormányok hibás politikájának köszönhető. Ezek sohasem törekedtek arra, hogy a helyiérdekű vasutak építését minél olcsóbbá tegyék.

GRAEPEL HUGÓ, gépgyáros

Marshall Sons & Co. Limited vendéglátás
BUDAPEST, V. ker., Váci-ut 40-46. sz.

Ajánlja: eredeti Marshall-féle gőzlokomobiljait, saját gyártmányu legújabb cséplőgépeit, szabadalmazott kombinált gabona- és lőherocséplőgépeit és szabadalmazott törekrosta- és vastemezűből. Eddig körülbelül 8000 darabot szállítottam. Legjobb sikerrel kipróbáltam.

Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobb mint bármely más fajta törekrosta!

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta-leírást, mintái és elismerő levélízüzetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

TÖREKROSTA
GRAEPEL HUGÓ SZABADALMA

Ho
kér
ide
els
tik
ked
azo
az
jöv
érd
mag
mel
nár
nak
a le
ben
H
olcs
bizo
amel
része
El
szám
nala
ogy
6 1/2
mény
litte
amely
mény
hanem
ket, s
gokat
sen á
cziót.
hegyv
rekon
díjazat
sal le
kel m
üdvöz
Csüt
rozati
jegyzé
Az e
ménye
szemp
kedve
kedő
mindig
ken m
E en k
kényet
állomá
bizony
lános l
A sz
tom, h
essék,
másikk
sujtassa
A szar
kell ken
főlös sz
sának
sohasem
Percze
figyelmé
leire, h
tetbe ve

A világ
ROBE

Hogyha kiépítették volna azokat kilométerenként hozzávetőleg 20 ezer forinttal, ha annak idején, mint azt többször szóvá is tettem, az elsőbbségi részvényeknek 100 forintja nem adatik el átlag 70 forintért, hanem helyes intézkedésekkel odahatnak a volt kormányok, hogy azok al pari körül értékesítsenek, akkor ugy az elsőbbségi, mint a törzsrészvények busásan jövedelmeznek s nem szorulnának a helyi-érdekű vasutak arra, hogy a jelenleg divó magas díjakat szabják ki éppen a magyar termelés legfőbb terményeire, mint a gabonára, szénára stb. Egészen igaza van a tisztelt előadó urnak, midőn állítja, hogy nálunk a legfontosabb, a legnagyobb nemzeti termelés van legerősebben sújtva tarifákkal. Ez nincs helyén.

Hogy pedig egy helyi-érdekű vasut, amely olesón épült, busásan jövedelmez, legjobban bizonyítja az Arad-Csanádi helyi-érdekű vasut, amelynek ugy építésében, mint igazgatásában részem volt, illetőleg van.

Első vonalunk kiépítése kilométerenként kerek számban 17,000 forintba került, a későbbi vonalak valamivel többre jöttek. S e vállalat ugy törzs-, mint elsőbbségi részvényei mindig 6 $\frac{1}{2}$ —6%—ot jövedelmeznek. Ennek következménye az, hogy — amint az előadó ur is említette — az Arad-Csanádi vasut az egyedüli, amely a szalma díjszabásánál 38—40% kedvezményt ad. De nemcsak szalmatarifája olcsó, hanem amikor a filloxera elpusztította a szőlőket, a szőlőkonstrukcióhoz szükséges anyagokat önköltségen szállította, ami természetesen áldásosan előmozdította a szőlőrekonstrukciót. Ha nem tévedek, a ménes magyarádi hegyvidék volt az, mely először fejezte be rekonstrukcióját. Ez is mutatja, hogy helyes díjszabás egyes vidékekre mily jótékony hatással lehet. Ebből kifolyólag én, aki vasuti ügyekkel meglehetősen foglalkozom, csak örömmel üdvözölhetem az előadó ur minden javaslatát.

Csitány Bála: Tisztelt szakosztály! A határozati javaslatra bátorodom két rövid megjegyzést tenni.

Az első pontra nézve a refakciós kedvezményeket eltörölendőknek tartom, de nem azon szempontból, mintha a gazdára nézve ezen kedvezmény nem érvényesült volna. A kereskedő oly állomáson, ahol refakciót élvezett, mindig jobb árt is ígért s a kigazda ily helyeken magasabb áron tudta gabonáját eladni. E en kedvezmény azonban ne a kereskedő önkényétől tétessék függővé s ne csupán egyes állomásokon, hanem a tarifa leszállítása által bizonyos esetekben egyes gabonanemeknél általános legyen.

A szalmára vonatkozólag kívánatosnak tartom, hogy az a lehető legkisebb tarifa alá essék, ha a belföldön egyik gazdaságból a másikba vitetik át, de a legnagyobb tarifával sújtassék, ha azt egy bérő a külföldre adja el. A szalmának trágya slakjában a földbe vissza kell kerülnie, maradjon az országban. Akinek fölös szalmája van, adja el belföldi gazdátársának olcsóbban. Elég szalma az országban sohasem lehet.

Perczel Ferencz: Felhívni kívánja előadó figyelmét az állatszallítási díjszabás egyes tételeire, hogy azokat következő előadásában tekintetbe venni sziveskedjék. A tenyészállatok szál-

lításánál kicsinyeskedésnek tartja, hogy azon a csekélységen mulik, hogy a gazdának többet vagy kevesebbet kell fizetnie a belföldi vagy külföldi tenyészállat szállításáért, vajjon beleírja-e a neki kiszolgáltatott igazolványokba, hogy a mérsékelt díjszabást igényli. Ha ezt tenni elmulasztja, elveszti jogát a mérsékelt díjszabáshoz s a túlfizetett összeghez. Ennél sokkal fontosabb, hogy az abraktakarmányok szállításánál évek hosszu során át nyújtott kedvezmény, amelyet nem sorozok azon refakciák közé, amelyeket az előadó ur igen helyesen ostoroz, hanem amelyek tényleg hasznára voltak a gazdaközönségnek, ezek a kedvezmények 2 $\frac{1}{2}$ év óta teljesen megszűntek. Hogy ez a két évi szárazság folytán még ma is uralkodó abraktakarmány-drágaság mellett mily összeget jelent, azt minden állattenyésztő, erőtakarmányt előállító malom, sőt kereskedő is eléggé tudja. Ennek megváltoztatására a mai viszonyok között, amidőn tanácskozásainknak állandó tárgyát képezi az állattenyésztés stagnálásának megszüntetése, különös gondot kell fordítanunk s erre minden alkalmat megragadnunk. A kereskedelmi kormányzat, a vasutigazgatóságok ebben a tekintetben, ha figyelmüket erre különösen felhívják, a legnagyobb segítségére lehetnének az állattenyésztő gazdaközönségnek.

Wagner Henrik előadó: Fogadják a tisztelt felszólaló urak szives figyelmzetésükért köszönetemet; azokat további fejtegetésembe bele fogom foglalni.

Elnök: A megvitatott javaslat a választmány elé fog kerülni.

A beviteli utalványrendszer.

Zselénski Róbert gróf elnök a napirend következő pontjára a beviteli utalványrendszer tárgyalását tűzi ki; felkéri Rubinek Gyula előadót, hogy a kérdés tárgyalását bevezesse.

Rubinek Gyula előadó: Tisztelt szakosztály! Ha visszaemlékezünk azon hírlapi és szakirodalmi közleményekre, valamint képviselőtársi bizottsági felszólalásokra, amelyek a német kereskedelmi szerződéssel foglalkoztak, mind-egyike vesztélyeztetve látta Németország felé irányuló árpa- és maláták-kivitelünket.

Hogy ezen aggodalmak be fognak-e olyan mérvben válni, amely mérvben az érdekeltség körében ezek az aggodalmak felmerültek, azt a legközelebbi jövő lesz hivatva eldönteni. Mindenesetre a német árpavárnak 2 márkától 4 márkára való felemelése s ennek megfelelőleg a malátavárnak 5.75 márkára való felemelése olyan körülmények, amelyek tényleg valamennyiünkben felkelthetik az aggodalmat az iránt, vajjon az árpakivitel abban a mértékben lesz-e fenttartható a jövőben is, mint eddig. S az a körülmény, hogy ezek a tényezők kivitelünket megnehezíthetnék, a malátagyárosok érdekeltségének azt az eszmét adták, hogy nem-e volna lehetséges Németország felé irányult árpa- és maláták-kivitelét azáltal elősegíteni, vagy legalább az eddigi arányban fenttartani, hogy a beviteli utalványok rendszere léptettetének életbe, kizárólag ezen forgalom fenttartására, elősegítésére.

A beviteli utalványrendszer Franciaországból ered s Németországban 1891 óta nemcsak az árpára, hanem az összes gabonanemekre ér-

vényben van; lényege az, hogy minden kivitt métermázsza gabonaáremény vagy maláta után az illető exportőr utalványt kap, amely egyenlő értékű a kivitt áru belföldi vámjával, amelyet külön rendeletben százalék arányában állapítanak meg. Ezen u. n. beviteli utalványok feljogosítják az illetőt arra, hogy azokkal ugyanazon nemű gabonának a vámját törleszthesse behozatal alkalmával, vagy pedig pénzügyi vámközvetítésére legyen az fordítható.

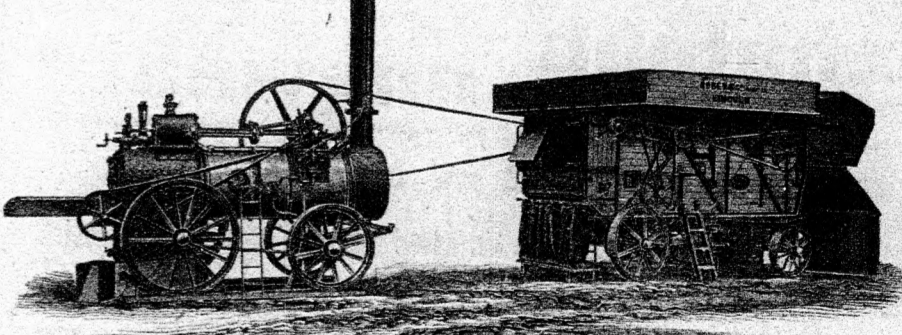
A német vámemelés által egyes osztrákereskedelmi körök, különösen a malátagyárosok vannak leginkább sújtva, mert az árpa és maláta váma között nem az eddigi vámtarifákban tartalmozott 1/30 arány lett fentartva, ami megfelel az árpa kibaszálási arányának, hanem a maláta vámjának sokkal magasabb értékére való emelése által a német malátáipar 55 filléres prémiummal dolgozik az osztrák és magyar malátáiparral szemben.

Ezekből a körökből indult ki a mozgalom, hogy ugy a maláta, mint az árpakivitel Einfuhrschein-ekkel mozdíttassék elő, olyképp azonban, hogy ezen Einfuhrschein-ek kizárólag pénzügyi vámközvetítésére legyenek fordíthatók. Természetes, hogy nálunk olyan magyarányu Einfuhrschein-rendszer életbeléptetése nem járna oly előnyökkel, mint külföldön, mert hogyha az árpa behozatalát megengednők, ezen rendszer mellett amennyit kiviszünk, annyit hoznánk be és a prémium nem érvényesülne abban a mértékben, mint a kivitelnek jelenlegi keretekben való fentartása érdekében kívánatos volna. Kétségtelen, hogy a tervezett javaslat tisztán prémium jellegével bír, mert azt akarjuk, hogy a mi árpánk, malátánk megküzdjön azzal a gáttal, amelyet Németország kivitelünk elé állít. Semmiképpen nem lehet megteríteni az exportörnek azt a különbözetet, amely a régi s az új vámtétel között újabbban fennáll.

Az osztrák mozgalom felkeltette a magyar érdekeltség figyelmét is és a Magyar Malátagyárosok Országos Egyesülete beadványt intézett egyesületünkhez, amelyben felkéri egyesületünket, hogy a beviteli utalványok kérdésével foglalkozzék, amellet állást foglaljon s kérényét, amelyet a kormányhoz be fog nyújtani, részünkről joakarattalag támogassuk.

Am t előrebocsájtottam, az árpának és malátának Németország felé irányult kivitele a vámemelés folytán annyira megnehezítettett, hogy árpakivitelünk, különös segítség nélkül vissza fog hanyatlani. Az a kérdés merül fel, hogy az Einfuhrschein-ekkel való elősegítés a magyar érdekeknek is kedvez-e és mennyiben? E tekintetben ugy a termelési adatok, mint a kiviteli forgalmi adatok tájékozást adhatnak. Magyarország és Ausztriának árpatermesztése körülbelül egyforma. Magyarország nagyobb területen természet, Ausztria kisebb területen többet. Az eredmény körülbelül ugyanaz, alig van 2 millió métermázsza különbség a két ország termesztése között, az is az évenkénti termésmennyiség szerint változik. Ami a kivitt illeti, látjuk, hogy Ausztria inkább malátát, Magyarország inkább árpát exportál. A tisztán Németország felé irányult kivitel 3 évi átlagban kitétt 3 millió métera ársát árpában és 1 millió métermázsát malátában; árpából Ausztria kivitt 2 millió, Magyarország 1 millió métermázsát,

A világhírű eredeti angol
ROBEY gyártmányu

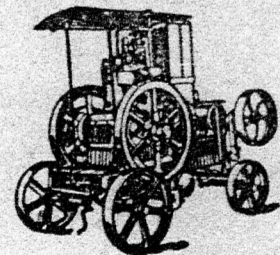
CSÉPLŐKÉSZLETEK

a legkiválóbb benzínmotor lokomobilok

verőléczes dobbal ellátott vas-
rámás cséplőgépekkel párosítva.

SZÜCS ÖDÖN-NÉL
BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 66. sz.

malátából Ausztria 1 millió, Magyarország 100 ezer métermázsát. Ezekből az adatokból az tűnik ki, hogy Ausztria jobban van érdekelve a Németország felé irányuló kivitelben, mint Magyarország. Tekintetbe kell azonban az adatoknak ily összeállításánál vennünk azt a fontos körülményt, hogy Magyarországnak Ausztriába irányuló árpakivitele ezen 3 évben 2 millió métermázsát tett ki, amelynek bevitelére Ausztria tulajdonképpen Ausztriának Németországba irányuló kivitelében érvényesül s így habár ez a kimutatásban mint osztrák kivitel szerepel, tényleg magyar kivitel az, csak hogy osztrák czegek közvetítik.

A 3 millió métermázsára árpát tehát mi viszszük ki Németországba s tisztán 1 millió 400 ezer métermázsára malátát átszámítva árpára visz ki Ausztria. Árpakivitelünk tehát mennyiség tekintetében még egyszer akkora, mint Ausztriáé, de tekintetbe kell vennünk, hogy Ausztria sokkal több sörárpát visz ki, mint mi és így, ha a kivitt áruk értékét hasonlítjuk össze, körülbelül mondhatjuk, hogy egyenlően vagyunk érdekelve abban, hogy a Németország felé irányuló kivitel legalább a múlt évek arányában legyen fenttartható.

Kétségtelen, hogy a beviteli utalványrendszer életbeléptetésével abba a helyzetbe hozzuk a kereskedelmet s a malátaiipart, hogy a németországi piacon versenyképes feltételekkel jelenhessen meg, sőt valószínű, hogy ott az eddigiekénél nagyobb mennyiségeket tudunk majd elhelyezni, mert tudjuk, hogy minden prémiumnak, a kivitel minden ilyen forszírozásának az a következménye, hogy az illető cikkben emelkedik a produkció; a jelen esetben is valószínű, hogy a búzaterületek csökkenni fognak, a gazdák inkább árpát fognak termesztetni, mert ez nagyobb nyereséggel kecsegtet.

Ezen intézkedés azonban az államra, ha csak a múlt évek kivitelét vesszük alapul, 12-13 millió korona terhet ró. Maguk a malátaiiparosok 4 korona kiviteli jutalomról beszélnek, ennek megfelelőleg 5-80 korona malátavám visszatérítéséről; ennek azonban semmi alapja nincsen, mert egyrészt a multhoz képest a vámdifferencia az árpánál csak 2-40 koronát jelent, másrészt semmiképp nem lehet megindokolni éppen a 4 koronás jutalmat, mert ez még inkább a kiviteli prémium jellegével bírna, ez még kevésbé volna megindokolható, mintha azt a vámost térítenők át, amely a vámtarifában árpára fennáll.

Tény az, hogy az államnak nagyobb megterhelhetőségéről van szó, amely azonban mindkét kincstár között arányosan oszolna meg, egyegy államot körülbelül 6¹/₂ millió korona erejéig venne igénybe. Ezzel szemben vegyük figyelembe, hogy az árpakivitel előmozdítása feltétlenül a tengeribehozatalt fogja fokozni; mert mi nem takarmányárpát fogunk termesztetni, hanem lehetőleg finom sörárpát s csak ha ezt nem vihetjük ki, fogjuk takarmányozás céljaira felhasználni tengeri helyett. Az utóbbi esetben a fiskus elveszti a tengeri vámját, amely körülbelül 10 millió koronát tesz ki. Az árpakivitel növekedésével együtt emelkedik tehát a tengeribehozatal s itt nyer az állam kárpótlást a terhekért, ha viszont az árpa itt marad, felesleges lesz a tengeribehozatal, amelynek vámját így elveszti az állam.

Eltekintve ettől is, az árpakivitel egy mezőgazdasági, mint államháztartási szempontból és a kiviteli mérleg szempontjából oly nagyfontosságu, hogy azt hiszem, az az áldozat, amelyet a két állam ez irányban hoz, arányban áll a kérdésnek nagy közgazdasági jelentőségével.

A kérdés pénzügyi oldalának elbírálása egyébként nem a mi feladatunk, nekünk közgazdasági és mezőgazdasági szempontból határozott állást kell foglalnunk azon törekvés mellett, amely úgy az osztrák, mint a magyar kereskedelmi és ipari körökből kiindult és amely teljesen harmonikus a mezőgazdasági körök érdekeivel és törekvésével.

Ezeket tekintetbe véve, a Magyar Malátagyárosok Országos Egyesülete előterjesztésére az volna tiszteletteljes előterjesztésem, hogy méltóztassék elvileg hozzájárulni ahhoz, hogy a beviteli utalványok rendszere az árpára, malátára alkalmazható nyersen, hogy biztosítsuk a Magyar Malátaiiparosok Országos Egyesületét, hogy amennyiben a kormányhoz hasonló tartalmu feliratot intéznek, a magunk részéről hajlandók vagyunk ezen feliratot pártolni s a kormány figyelmébe ajánlani. (Helyeslés.) Határozati javaslatom pedig következőképpen szól:

Mondja ki a szakosztály, hogy a Malátagyárosok Országos Egyesülete átirata kapcsán a maga részéről elvileg pártolni hajlandó nevezett egyesületnek a kormányhoz teendő olyértelmű előterjesztését, hogy a Németország felé irányuló árpa- és malátakivitel biztosítása céljából a beviteli utalványok rendszere életbeléptetése, olyképp azonban, hogy a beviteli utalványok csakis pénzügyi vámközvetítésére legyenek felhasználhatók s minden kivitt métermázsára árpa után legfeljebb 280 korona, malátá után 360 koronában állítsanak ki. (Helyeslés.)

Zselénski Róbert gróf elnök köszönetet mond előadónak a kérdés tüzetes ismertetéséért, majd a vitát megnyitja.

Bacher Emil örömmel üdvözlözi a beviteli utalványok intézményére vonatkozó javaslatot. De ha összehasonlítjuk az árpa- és malátakivitel fontosságát a lisztexport fontosságával, meg kell vallanunk, hogy az utóbbi sokkal nagyobb, elsősorban azért, mert árpatermésünk évente csak 12 millió métermázsára rug, míg búzatermésünk 45 millió métermázsát tesz ki. A lisztexport elhanyagolása által a buza ára szenved s ez sokkal szélesebb rétegekre bír fontossággal. De ha a javasolt burkolt exportprémiummal elősegítjük az árpakivitel, ez magával fogja hozni a tengeri-import növekedését. A tengeri-import pedig csak 280 koronás beviteli vám mellett lehetséges, de mindenesetre a gazdaközönség a tengerinek megdrágulása révén nagyrésztben veszíteni fogja azokat az előnyöket, amelyeket az árpa árának emelkedése előidéz. Továbbá mérlegelendő körülmény, hogy midőn a magyar liszt ellen Németország és Franciaország túlmagas vámkokkal védekeznek, fájdalommal kell látnunk, hogy nincs magyar kéz, amely ennek megakadályozására, ellensúlyozására törekednék, legkevésbé törekednek erre osztrák szövetségeseink, akik ellenkezőleg kárörömmel látják a magyar fehér liszt árhanyatlását. Nem tartja helyesnek, hogy segédkezet nyujtsunk az osztrák érdekek istápolására, ha nem szerzünk bizonyosságot az

iránt, hogy az osztrákok ugyanazon szempontból kiindulva, a magyar érdeket is elősegíteni hajlandók. Indítványozza, hogy a szakosztály a javaslatához való hozzájárulását ahhoz a feltételhez kösse, hogyha a beviteli utalványrendszer egyáltalán elfogadható, kivihetőnek bizonyul, egyidejűleg a lisztexportra is alkalmaztassék. Ezt az alkalmat kell megragadnunk, hogy az osztrák szövetségeseinket rábírujuk, hogy a számunkra nagyfontosságu érdeket képező lisztexportban bennünket lojálisan támogassanak. Ezek alapján oda kívánja módosítani a határozati javaslatot, hogy szakosztály csak abban az esetben hajlandó javasolni a malátá- és árpaexport előmozdítása céljából a beviteli utalványrendszer életbeléptetését, ha azok egyidejűleg ugyanazon arányban a lisztexportra is alkalmaztatnak.

Zselénski Róbert gróf elnök: A szakosztály előtt jelenleg egy konkrét javaslat fekszik. A Magyar Malátagyárosok Országos Szövetségének javaslata, amely már Ausztriában is tárgyalatott, az osztrák agráriusok részéről elfogadott és amelyet mi itt most tárgyalunk. Mútan meg vagyok győződve, hogy ez a javaslat a gazdaközönségnek csak előnyére fog válni, a mi vámvédelmünkön semmiféle rést nem fog ütni, ajánlom ezen javaslatnak elfogadását. Ha a malom-érdekeltség szintén benyújt nekünk oly javaslatot, amely ezen premisszáknak megfelel, amely elő fogja segíteni a lisztexportot anélkül, hogy bármely csevély rést is üssön mezőgazdasági terményeink vámvédelmében, akkor a malom-érdekeltség meg lehet győződve, hogy a legkészségesebben fogunk hozzájárulni javaslatához. En a két külön érdekeltség részéről benyújtott illetőleg benyújtandó javaslatok között a junktim felállítását feleslegesnek tartom. Ha ehhez hasonló javaslat nyujtatik be, a magam részéről szívesen hozzájárulok, de a főfeltétel, hogy a vámvédelemben rés ne üttessék, mert különben részemről a leghatározottabban el fogom ítélni.

Bacher Emil tudomásul veszi elnök enuncziációját; ezuttal nem is várt egyebet mint azt, hogy a szakosztály ezen rendszer alkalmazását a lisztexportra pártolni sziveskedjék. A junktim felállítását azért tartotta szükségesnek, mert attól tart, hogy az osztrákok nem fogják javaslatainkat utólag elősegíteni. Ebbeli nézetét a választmány előtt kívánja kifejteni.

Margulit Gyula felhívja a szakosztály figyelmét arra, hogy hátrányos lenne a lisztre nézve a beviteli utalvány-rendszert szintén életbeléptetni, mert akkor majdnem az őrlési forgalom prémiumának mása állíttatnék vissza, ami a termelő közönségnek nem lehet szándéka. Kéri felszólalásának a választmányban való mérlegelését.

Lévy Róbert teljesen hozzájárul előadó javaslataihoz. A felszólalásokra nézve megjegyzi, hogy az árpaexport előmozdítása elsősorban nem osztrák, hanem tulajnyomán magyar érdeket képez s azt nemcsak támogatnunk kell, hanem annak megvalósítása érdekében hatalmas segítséget kell kezdenünk, mert könnyen ezt a javaslatot nem lehet majd keresztülvinni. Reméljük, hogy a kormány is módot fog találni arra, hogy ennek a javaslatnak költségeit viselje.

Zselénski Róbert gróf elnök az előadói javaslatot elfogadottnak jelenti ki s az ülést berekeszti.

Jobb és megbizhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket **32 év óta**

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten,
VII., Rottenbiller-u. 33. — IV., Kossuth Lajos-u. 4.
kaphatni.

A vásárpénztár visszaélései.

A 90-es évek elején az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” mozgalmat indított azon célból, hogy a budapesti marhavásártéren egy vásárpénztári intézmény létesíttessék.

E vásárpénztár miként leendő szervezése tekintetében hosszú időközön keresztül folytak a tanácskozások s az egyesületnek kezdettől fogva az volt az álláspontja, hogy az fakultatív alapon szerveztessék. A tanácskozásokba bevont többi vásári érdekelttség is a fakultatív jelleg mellett foglalt állást, a főváros tanácsa azonban ennek ellenére a vásárpénztárt obligatórius szervezettel valósi-totta meg és léptette életbe.

Ez ellen az összes érdekelttség azonnal felemelte tiltakozó szavát és egyesületünk a fővároshoz intézett beadványában sietett rámutatni a vásárpénztár obligatórius alapon való szervezéséből előreláthatólag származó bajokra. A tiltakozások azonban mitsem használtak s a vásárpénztár obligatórius szervezettel megkezdette működését. Igen rövid idő múltán jelentkeztek azután azok a bajok, amelyekből ily szervezet mellett tartani kellett és mind sűrűbbé váltak a vásárpénztár működése és visszaélései miatti panaszok amelyek szükségessé tették, hogy a vásári érdekelttség a mutatkozó bajok szanálása céljából a főváros tanácsánál a kellő lépéseket megtegye. Ezeknek sem volt azonban semmi eredménye, úgy, hogy végre az „OMGE.” erélyesebb fellépést látott szükségesnek.

A vásárpénztár ügye iránt érdeklődőknek s különösen az azzal üzleti összeköttetésben lévő gazdáknak bizonyára még élénk emlékezetükben lehet az az erélyes akció, amelyet egyesületünk a vásárpénztár szabályellenes s a gazdákat és fogyasztó-közönseget egyaránt károsító működésének, helyesebben üzelmének megrendszabályozása céljából ezelőtt 5-6 évvel megindított. Ehhez az akcióhoz a budapesti vásáron érdekelt összes tényezők csatlakoztak és a főváros tanácsához több ízben felterjesztett memorandumainkban részletesen kimutattuk úgy mi, mint a többi érdekeltségek is azokat a visszaéléseket, amelyeket a marhavásárpénztár igazgatósága elkövetett s ez alapon erélyes vizsgálat megindítását sürgettük.

A fennforgó viszonyok azonban indokoltá tették egyúttal azt is, hogy az OMGE. a földmivvelésügyi kormányt is fölkérje arra, hogy fennhatósági jogánál fogva a főváros tanácsát a gazdák, mészárosok és többi érdekelt vásári tényezők által sürgetett vizsgálat foganatosítására utasítsa.

A földmivvelésügyi kormány közbelépésére a főváros tanácsa meg is indította a vizsgálatot, amely minden várakozás ellenére azt derítette ki, hogy a vásárpénztár igazgatósága a szerződés kikötéseinek legmesszebbmenő betartásával intézi a vásárpénztár ügyeit s hogy a felmerült panaszok minden más egyebeknek mondhatók, csak helytállóknak nem.

Az ügy megvilágítása céljából nem lesz talán érdektelen, hogyha az „OMGE.” által a főváros tanácsához ez ügyben intézett legutolsó beadványában felsorolt sérelmeket itt reprodukáljuk, mert ezek megvilágítani hivatnak a főváros tanácsának a vásárpénztár vizsgálata ügyében követett eljárását.

A főbb panaszok, amelyeket az „OMGE.” a vásárpénztár ellen fölhozott, a következő pontokban foglalhatók össze:

1. Hogy a vásárpénztár általánosságban nem felel meg a szerződésben meghatározott hivatásának, amennyiben azt a célt, amelyet vele a főváros elérni óhajtott, nemcsak hogy el nem érte, hanem — azáltal, hogy rossz szervezéssel és működésével nem nyerte meg az érdekelték bizalmát és megnyugvását s a vásári feleket szinte elidegenítvén a vásártól — annak fejlődését akadályozza s az állatkereskedést megdrágítja.

2. Hogy ellenére a szerződés határozmányainak és illetve tilalmának, a vásárpénztár igazgatója titokban saját számlájára vesz és elad állatokat s ezáltal a maga és a vásárpénztár előnyére jogtalanul dirigálja az árakat.

3. Hogy a magyar állattenyésztés és állatkereskedelem rovására előnyben részesíti a silány szerb állatokat, amelyekkel a budapesti marhavásáron jogtalan konkurencziát okoz.

4. Hogy a kizárólagos bérletében lévő vállalatot rosszul és drágán látja el.

5. Hogy kölcsönei és előlegei drágák. T. i. nagy kamatot szed, a megengedettnél magasabb közvetítői díjakat szá-

mit és hogy e miatt sem a gazdák, sem a mészárosok nem élvezik azokat az előnyöket, amelyeket a szerződés szerint a főváros részükre biztosítani kíván.

Mint említettük, az OMGE. beadványának ezen főbb panaszait a földmivvelésügyi kormány közbelépésére a főváros tanácsa vizsgálat tárgyává tette s „a vásárpénztár felügyeletére kiküldött hivatalos bizottságot” a panaszok beható megvizsgálására utasította.

Az említett hivatalos bizottság — amelynek tagjai voltak: Almády Géza akkori tanácsjegyző, a bizottság elnöke, Folkusházy Lajos tanácsjegyző, a bizottság jegyzője, Baumann, Fenyvessy Adolf és Hüttl fővárosi bizottsági tagok, Alkér tiszti ügyész, Preiszner közbizottsági igazgató, Kulinyi számtanácsos, Rózsa és Klenovics számtisztek és Sik közbizottsági ellenőr — a vizsgálatot megejtették s arról egy terjedelmes jelentésben számoltak be a tanácsnak. Azon vádra vonatkozólag, hogy a vásárpénztár saját számlára folytat üzleteket s hogy szerződésellenesen magasabb díjakat számít föl, a vizsgálatnál megbízott felügyelő-bizottság több fővárosi mészáros és állatkereskedőt hallgatót ki, akik valamennyien odanyilatkoztak, hogy több oldalról hallották, hogy a vásárpénztár folytat saját számlára üzletet, de erre nézve konkrét esetet fölhozni nem tudnak. Ezen az alapon, valamint az üzleti könyvek alapos átvizsgálása alapján kimondotta a felügyelő-bizottság, „hogy azon súlyos vád, hogy a vásárpénztár saját számlára kötne üzleteket, vagy hogy alkalmazottai saját nevükben a vásárpénztár részére kötne üzleteket, minden alapon nélkülözhető egyszerű ráfogás, melyet senki bizonyítani nem tud. A díjak felszámításának szabályellenességéről hangoztatott vádak pedig szintén teljesen alaptalanok.

A hivatalos felügyelő-bizottság, eljárásának eredményéről összeállított jelentésében szó szerint a következőket jelenti a tanácsnak:

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” beadványa, amely részletesen foglalkozik a marhavásártéri vásárpénztár elleni panaszokkal és sérelmekkel, — s amelyeket a nevezett egyesület mintegy a gazdaközönség tolmácsaként ad elő, — de amely panaszok és sérelmek nemcsak hogy helytállóknak, de

„Dernit”

törv. védve.

Asbeszt kéreglemez,

különleges tetőfedési anyag, szürke palaszínű, kátránymentes, tartós, ruganyos, szagtalan, vízhatlan, mázolás nem igényel.

Minta és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Asbeszt tetőmáz

régi avult fedéllemez, zsindely- és cseréptetők telítésére és mázolására.

LUKÁCS és MEITNER

BUDAPEST, V., Váci-ut 118. sz.

aszfaltmü, fedéllemez és vegyészeti termékek gyára

Sürgőnyezim: DERNIT, Budapest.

még a való tényállásnak megfelelőeknek sem tekinthetők, amennyiben részint egyáltalán időszerűtlen rekriminációkból, részint pedig igen nagy tévedésekből állanak, stb.

A vásárpénztár működésére felügyelő hivatalos bizottság egyszóval konstatacióval, hogy a vásárpénztár igazgatósága a legkorrektebben vezeti a pénztár ügyeit, soha a szerződésben foglalt kikötések ellen sem vétett, sem a vásár igazgatója, sem a pénztár bármely alkalmazottja saját számlára állatokat soha nem vett és adott, hogy a megállapítottnál magasabb kamatokat és a megengedettnél nagyobb közvetítői díjakat sohasem számított, egyszóval hogy az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” beadványában foglalt és az egyéb érdekeltégek által a tanácsnál szövegetett panaszok nem egyebek légből kapott valótlanosságok és tévedéseknél, amelyek kizárólag a vásárpénztár iránt animozitással viseltető körök túlzásaira vezethetők vissza.

A felügyelő-bizottság ezen jelentése alapján azután Budapest székesfőváros tanácsa 1900-ik évi június hó 21-ikén 5668. szám alatt kelt átiratában tudomására hozta az „OMGE.”-nek, hogy a vásárpénztár eddigi működését illetően megnyugvással konstatacióval, hogy a kitűzött czélok érdekében helyes működést fejt ki, s ebből folyólag tehát a vásárpénztár elleni további eljárásnak helye nincs.

Az OMGE. látva, hogy a vásárpénztár ellen fölhozandó bármely panasz teljesen hiábavaló, mert annak szanálására a főváros illetékes ügyosztályánál eredményt elérni absolute kilátás nincs, kénytelen volt panaszainak illetően elintézésébe bele nyugodni és a vásárpénztár ellen megindított akcióját, mint eredményre nem vezetőt, lezserelni.

Mi természetesebb, mint az, hogy a vásárpénztár igazgatója, bizva a működésére felügyelő bizottság szives jóindulatában, az eddig követett eljárását legkevésbé sem tartotta szükségesnek megváltoztatni és vigan üzte tovább a hites alkuszai útján a saját számlára való kereskedést, magasabb költségek felszámítását és azokat az épületes dolgokat, melyekről a főváros közgyűlése által kiküldött vizsgáló bizottság alábbi jelentése beszámol.

Természetes, hogy ily módon a panaszok a vásárpénztár ellen mind gyakoribbakká váltak s szóvá tétettek több ízben a főváros közgyűlésein is, úgy, hogy végre a közgyűlés indítatva érezte magát kebelől egy külön vizsgáló-bizottságot kiküldeni a vásárpénztár működésének megvizsgálására.

E bizottság hónapokon keresztül tartó fáradságos nehéz munkával összegyűjtötte mindazokat a panaszokat, amelyek a vásár-

pénztár ellen felmerültek és a legbehatóbb vizsgálat alapján, szemben a hivatalos felügyelő-bizottság jelentésében foglalt s a vásárpénztár eljárását a legkorrektebbnek minősítő jelentéssel, kiderítette és kimutatta, hogy a vásárpénztár igazgatósága, illetve intézménye ellen felhangzott panaszok, a beszerzett adatok szerint alaposak, a vásárpénztár igazgatója tehát elkövette mind azokat a visszaéléseket, amelyekkel őt a vásári érdekeltégek és a közvélemény éveken keresztül megvádolta.

A közgyűlés által kiküldött külön vizsgáló-bizottság jelentése, amelynek megszerkesztésével Székács Antal bizottsági tag a legteljesebb elismerésre méltó nagy munkát végezte, készen van.

E jelentés az érdekeltégek felfogása szerint hű tükrét tárja elénk azon üzletvitelnek, melyet Sáborszky Ede mint a bécsi Sáborszky és fiai cég beltagja a magyar állatkereskedelem rovására évek óta hatósági decorum alatt zavartalanul üz. A Sáborszky cégnek a magyar érdekek rovására folytatott üzleti ténykedésének minőségét egyébként eléggé igazolja a tény is, hogy ő volt az, aki az olasz sertésimporttal — melyet Budapestre is szeretett volna behozni, — a magyar sertés árát a bécsi piacon le-szorította.

A főváros közgyűlése által kiküldött vizsgáló-bizottság jelentése a vizsgálat eredményéről a következőkben számol be:

1. A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság szerződésességét követett el, midőn türte, hogy Sáborszky Ede igazgatója, tagja maradt a Sáborszky József és fiai cégnek.

2. Sáborszky Ede a vásárpénztár igazgatója a szerződés világos rendelkezését kijátszva, mint a Sáborszky József és fiai cég tagja, saját számlára is kereskedett marhával; ezen szerződésbe ütköző cselekedetét súlyosítja az a körülmény, hogy a vásárpénztár célja és rendeltetése ellenére, valamint a budapesti vásár érdeke ellen nagyszabású marhaexportot folytat, tehát a budapesti marhavásár forgalmát nemcsak nem fokozta, hanem károsította.

Sáborszky Ede igazgató ezen cselekményeiért és működéséért a szerződés 17. szakasza szerint a vásárpénztár vállalat, vagyis a vállalkozó pénzintézetek felelősek.

3. Sáborszky Ede, a vásárpénztár igazgatója, fölhasználva a hatósági jellegű vásárpénztár összekötéseit és üzleti titkait, nemcsak maga használta föl azokat a Sáborszky József és fiai export cég javára, hanem még a vásárpénztár személyzetét is fölhasználta, hogy a Sáborszky József és fiai cégnek a Magyarországból való marhakivitelt elősegítse, miáltal ismét károsítja a budapesti közönség érdekeit, a vásári fölajtást nemcsak nem fokozta, de ellenkezőleg, csökkentette.

A személyzet e cselekményeiért a szerződés 17. szakasza értelmében szintén a vállalkozó pénzintézetek felelősek.

4. A vásárpénztár állandóan és nagy mértékben foglalkozik maga is marháknak külföldre

való közvetítésével, még pedig hites alkuszaival már a vidéki istállóknak foglalja le a marhákat külföldre való szállításra, a budapesti vásár megkerülésével. Ez esetben is hatósági jellegét, kizárólagosságát és a bizalmat, melyet ezek folytán megkövetelhet, de a hatalmat is, melyet előlegezési banküzlete neki ad, arra használja föl, hogy a szerződés világos kikötése ellenére a budapesti vásár jelentőségét csökkentse, a fölajtásokat csökkentse, a termelőket külföldre való szállításra animálja és ezzel magasabb árakhoz szoktassa. Ezáltal végeredményben a budapesti vásáron üt sebet és Budapest hussal való ellátását drágítja meg. Megakadályozva azt, hogy jobb minőségű állatok is kello számmal hajtassanak föl a budapesti vásáron azt eredményezi, hogy a silányabb minőséget kell Budapesten oly árban megfizetni, mint amelyért jobb minőségűt kaphatnánk kello elsőrendű állatanyag elegendő fölajtása, vagyis nagyobb kínálata esetében.

5. A vásárpénztár már a vásárt megelőző napon alkuszaiinak megjelöli az állatokért el-érendő árakat és ezáltal kedvezőtlenül befolyásolja az árakat, lehetetlenné teszi a kereslet és kínálat viszonyából kifolyó természetes és egyedül kívánatos szabad áralkulást. A vásárpénztárnak, mint bizományosnak a szerződés szerint kötelessége Budapest hussal való ellátását minden lehető eszközzel olcsóbbá tenni, de a vásárpénztár mint banküzlet első sorban odaigyekszik, hogy minél nagyobb legyen az előlegezési üzlete és hogy ez előlegezett összegek az állatok magas árából megtérüljenek. Az érdekösszeütközés itt világos, de az áraknak a vásár előtt való megállapítását nem teszi megbocsájthatóvá.

6. Bebizonyult, hogy a vásárpénztár alkalmazottai, főleg hites alkuszai magasabb ár ráígérése által a vásáron meghiusítják az ügyleteket, de legalább is fölverik az árt s így megdrágítják a szerződés világos kikötése ellenére s a vásárpénztár rendeltetésével és czéljával ellentétben Budapest közlelemzését. Teszi ezt pedig nemcsak néha előlegezések biztosítása szempontjából, hanem majdnem mindig azért, hogy az állatokat külföldre szállithassa, mert ily meg nem engedett külföldi üzletek után magasabb közvetítő díjakat szed.

7. Megállapított, hogy az összes külföldre közvetített ügyleteknél, de a magyar vidékekre közvetített ügyleteknél is a vásárpénztár a megengedett közvetítő díj dupláját, sőt néha 3 és 4-szeresét is számítja föl a szerződés ellenére.

Megállapított továbbá, hogy egyes esetekben a vásárpénztár közvetíti az ily külföldi üzleteket, de a közvetítési díjat Sáborszky Ede, vagy a Sáborszky és fiai cég élvezi.

8. A szerb ügyleteknél nem a szerződés által megengedett költségeket számítja föl, hanem nagyobb százalékot. A budapesti feleknek is egyes esetekben helytelen költségeket számított föl.

9. A vásárpénztár és alkalmazottai, első sorban igazgatója is, sertésbizományi üzletet folytattak a szerződés világos kikötése ellenére.

10. Bár e vizsgálat körébe nem tartozik, jellemzésül hivatkoztunk a vizsgálat óta a tanács által megállapított és megbüntetett oly szabálytalanságokra és szerződésességésekre, amelyeket a vásárpénztár működésében éppen vizsgálatunk megkezdése óta talált.

11. Végül megállapítottuk, hogy a tanács, mint a vásárpénztár állandó felügyelő-bizottsá-

HEUCKE A. GÖZEKEGYÁR magyarországi vezérképviselősege: **BUDAPEST, VI., Teréz-körut 31.**
 HAUSNEINDORF-I

sága mindama visszaélésekről, melyeket vizsgálatunk kiderített és melyek 8 év óta folynak, tudomást nem vett.

A közgyűlés által kiküldött pártatlan és nem befolyásolható tagokból álló vizsgáló-bizottság tehát homlokegyenest ellenkező tényeket konstataált a vizsgálat révén, mint aminőkről a vásárpénztár működésére felügyelő hivatalos bizottság a tanácsnak jelentést tett.

Mig a hivatalos felügyelő-bizottság mindent rendben levőnek konstataált s azokat a panaszokat, amelyeket az összes vásári érdekeltségek a főváros tanácsának szóval és írásban sok ízben tudomására jutattak, egyszerűen légből kapotaknak, sőt valótlannak jelezte, addig a közgyűlés által kiküldött teljesen független férfiakból álló vizsgáló-bizottság a legpártatlanabb és legszemérmelenebb visszaéléseket derítette ki, s egytől-egyig valóknak bizonyultak az „OMGE.” által szó tárgyává tett panaszok, amelyeket pedig a főváros tanácsa is az egyesülethez intézett hivatalos átiratában tárgyaltanoknak és téveseknek minősített, kijelentvén, hogy a vásárpénztár működését a kitűzött célok érdekében helyesnek és megfelelőnek tekinti.

Vajjon mit szól most a főváros tanácsa a közgyűlés által kiküldött független férfiakból álló vizsgáló-bizottság jelentéséhez? Mi a magunk részéről a legnagyobb kíváncsisággal várjuk, hogy ezekkel a botránnyos állapotokkal szemben az illetékes tényezők micsoda álláspontot fognak elfoglalni?

Szükségesnek tartjuk fölvetni azt a kérdést is, hogy vajjon elégséges-e a közgyűlés által kiküldött bizottságnak az a kívánsága és javaslata, hogy a főváros a vállalatot megrendszabályozza, a további visszaéléseket és szerződészegéseket megakadályozza, a jövőben a banküzletet és bizományi üzletet kettéválassza s magának a vásárpénztár vezetésében befolyást és korlátlan ellenőrzést biztosítson.

Ezeket a javasolt intézkedéseket mi a legtávolabbról sem tartjuk elegendőnek. Nem pedig azért, mert a fölött nem lehet csak úgy egyszerűen napirendre térni s abba nem lehet csak úgy egyszerűen belenyugodni, hogy a fővárosi tanács illető ügyosztálya, valamint a vásárpénztár állandó felügyelő-bizottsága mindama visszaélésekről, amelyeket a most lefolyt vizsgálat kiderített és amelyek nyolcz esztendő óta folynak — tudomást nem vett, az érdekelt gazdák, mészárosok és fogyasztók, illetve azok érdekképviseletjei és számos magánosok által tett gyakori és konkrét panaszok daczára.

Semmiesetre sem szabad belenyugodni abba, hogy a tanács illetékes ügyosztálya a földmivélsügyi kormány követelése folytán megejtett vizsgálatot oly pongyolán és felületesen teljesítette s hogy azokat a visszaéléseket, amelyeket pedig a közgyűlés által kiküldött vizsgáló-bizottság igaz, hogy némi fáradsággal, de

teljes mivoltukban felderített, nem léteznek mutatta ki.

Az ellenőrzés pongyolasága és a hivatalos felügyelő-bizottság felületesen megejtett vizsgálata miatt követeljük, hogy elsősorban a vásárpénztár állandó felügyelő-bizottságának tagjai sürgősen felmentessenek, illetve állásukból elmozdítottassanak s ellenük a vizsgálat haladéktalanul megindíttassék; egyttal követeljük, hogy az illetékes fővárosi ügyosztálynak akkori vezetője és jegyzője ellen a fegyelmi vizsgálat sürgősen megindíttassék.

Sem a főváros közgyűlésének, sem a földmivélsügyi kormánynak nem szabad tűrnie, hogy a gazdák, mészárosok és fogyasztók érdekeire oly rendkívül nagy kihatással bíró intézmény vezetésében akkora felületesség és oly visszaélések évek hosszú során keresztül üzhetők legyenek, mint aminőket a vásárpénztár igazgatójáról, Sáborszky Edéről a vizsgálat kiderített.

Eppen ezért fölhevjuk a főváros közgyűlésének és különösen a földmivélsügyi kormánynak figyelmét, hogy fenntartási jogánál fogva azok ellen, akiket hiba és mulasztás terhel, a megörölt lépéseket sürgősen megindítani sziveskedjenek.

A további visszaéléseknek a jövőben való erélyes meggátlása céljából pedig mulhatatlanul szükséges, hogy a vásárpénztár működésére felügyelő bizottság eddigi tagjai helyett a főváros közgyűlése a fővárositanácstól s mindenkimástól teljesen független férfiakat, első sorban pedig a gazdák, mészárosok és fogyasztók hivatalos képviselőit küldesse ki, mert ezek már saját érdekükben is alaposan elejét fogják venni mindennemű szabályellenességnek.

A marhavásárpénztár eddigiműködéséből pedig végkonkluzióként az a tanulság vonható le, hogy a létesíteni kívánt sertésvásárpénztár eszméje okvetlenül el-ejtessék és hogy a marhavásárpénztárral kötött szerződés annak lejártával meg ne újíttassék, mert a tapasztalatok beigazolták, hogy obligatórius jellegű vásárpénztár nem képes céljának megfelelni.

Jeszenszky Pál.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatveze 5: Kerpely Kálmán.

Ujabb kérdések a talajmivéls és trágyázás köréből.

I.

Németországban az utóbbi években élénk eszmeesere tárgyat képez a talaj mélyítő szántásának kérdése. Hasznos a talaj vízkészletének konzerválása is a növények mélyebb gyökerezése céljából, de hátrányos a talaj beéredésének és a szántóföld legfelső rétegének porhanyósága, nyitvatartása szempontjából.

A mélyítő szántással nagyobb mennyiségű

nyers föld kerül felszínre, melynek megszelidítésére a téli fagy porlasztó hatása távolról sem kielégítő. Ennek következménye, hogy az ilyen föld felső rétege (teteje) hamar összetömődik, megkérgekedik, zártta válik és igen gyakori kapálással lehet csak a porhanyóság kellő fokán megtartani. Jóformán minden erősebb eső után kapálni kell, hogy porhanyó legyen, már pedig a talaj felületének nyitvatartása, kellő légjárhatósága a zsege növény fejlődése szempontjából rendkívül fontos.

A szántóföld felső, ugynevezett beérett rétege a mélyítő szántással túl mélyen kerül a földbe, ahol a beéredés okozta előnyök elenyésznek s ezzel szemben nyersebb, a beéredésnek jóval nehezebben alávetett föld kerül felszínre. A talaj beéredésének nagy jelentőségéről újabb szintén többet olvashatunk. A beéredés fontossága nemcsak az eddig ismert előnyökben, a beérett föld kitűnő fizikai viselkedésében és a könnyen felvehető tápszerek bőségében áll, hanem az eddigelé csak kevés méltatott bakteriologiai téren kell keresni. Amiről más alkalmakkal fogok részletesebben megemlékezni. Most röviden csak annyit, hogy a talaj beéredése tulajdonképpen az u. n. földbakteriumok életműködésének következménye, tehát elsősorban is bakteriologiai folyamat. Ha a beérett föld szántás alkalmával a felsőbb rétegekben maradhat, ezen apró élőlények munkásságukat teljes mértékben folytatják, ha ellenben a mélyítő szántással mélyen kerülnek a földbe, akkor tevékenységük megszűnik, a felhozott nyersebb földben pedig életműködésük lassan indul meg. A mélyítő szántás egyik nagy hátránya tehát abban is állana, hogy a gazdaságilag oly fontos beérett talaj túlmélyen kerül a földbe, ahol előnyei elenyésznek.

Szintugy hátrányos hatása az istállótrágyával megtrágyázott föld közvetlen mélyítő szántása. Gyakran lehetetlenség a trágyát előzetesen sekélyebben leszántani, hanem a mélyítő szántással kell aláforgatni. Az ilyen mélyen leszántott trágya elszesenedik, kellő hatást nem fejthet ki.

Különösen érdekesek már most ennek kapcsán ama megfigyelések, hogy a mélyítő szántással egyes növénybetegségek elterjedése elősegítették. Így számos esetben megfigyelték, hogy a cukorrépa gyökérsze — miután cukorrépa kerül elsősorban a mélyített földbe — pusztítólag lépett fel, míg normális mélységű szántásnál észlelhető nem volt. Ennek okát a mélyítő szántással felhozott nyersebb föld könnyű összetömődésében, záródásában s így légjárhatóságának csökkenésében kell keresni.

Ezek alapján a német gazdák azon meggyőződésre jutottak, hogy bár a talaj mély porhanyítása felette fontos és szükséges, ez nem a mélyítő szántással, hanem a rendszeres mélyességű szántással kapcsolatos altalajporhanyítással biztosíttassék és adassék meg. A rendszeres mélyességű szántás és az ezt követő altalajporhanyítással a répafélék erőteljes növekedésére oly annyira szükséges mélyítést szintén megadjuk, a talaj téli nedvességét konzerváljuk és e mellett előbb kifejtett előnyök is azzal, hogy nyers földet nem hozunk fel, szintén elérhetők. Egyszóval a rendszeres mélyességű 15—18 cm-es szántással és az ezt követő 15—20 cm-es altalajporhanyítással, (midőn minden eke nyomában egy altalajporhanyító jár), a földet szintén megmélyítjük, de elérjük egyttal azt, hogy a könnyen összetömődő nyersebb földet nem hozzuk fel, a beérett talajt viszont nem visszük le és ha közvetlenül trágyázunk, a trágyát a legkedvezőbb mélységbe hozzuk.

Az nem szenved kétséget, hogy az altalajporhanyítással — a szokásos közönséges altalajturókat használva — nem végezzünk oly tökéletes földmunkát, mint a mélyítő szántással, de ezen kisebb hiba elenyésző az elérhető egyéb előnyökkel szemben. Ujabbban már a gözke-szántásnál is altalajturókkal felszerelt eketes-

teket használnak. Sőt Németországban már ugynevezett altalajszántó ekéket gyártanak igazára (ilyen a Bippart-féle altalaj-éke), mely a rendes mélységű szántást végző egyeke nyomában jár és az eddigi tapasztalatok szerint igen jó munkát végez s jóval könnyebben is dolgozik, mint a régi szerkezetű altalajszántók.

Az itt felvetett kérdések mindenestre eléggé fontosak arra, hogy mi is komolyabban foglalkozunk velük. Tapasztalati adatok nálunk e téren még gyéren állanak rendelkezésre, de azért hamarosan két adatra hivatkozhatom, melyek emlékezetemben maradtak. A „Köztelek” ezidei évfolyamának február hó 21-iki (15.) számában Márkly István „A cukorrépa termesztéséről” írott cikkében már nyomait találjuk a talaj mélyítő szántásával kapcsolatos esetleges bajok kuforrásának. Márkly többek között azt írja, hogy nem annyira a mélyítő szántásra, mint inkább a mélyítő porhanyításra kell súlyt helyezni, mely a cukorrépanak sokkal jobban megfelel, mert első időszaki zsenge fejlődése nem a mélyebb rétegekből felhozott nyersebb talajban fog végre menni.

Ugyancsak a német gazdák tapasztalatainak igazolásul szolgálhat Hermann Ferencz eljárása is, melylyel a tengeri alá — utóbbi években — nem mélyítő szántást ad, hanem a sekélyebb szántást altalajporhanyítással köti össze, részint a trágya, részint a beérett talaj mély leszántásának elkerülésére.

En azt hiszem, hogy a német gazdáknál észlelt „talajjárás” ott válik elsősorban veszedelmessé, ahol az eddigelő sekélyebben szántott földet egyszerre mélyítették nagyobb mélységre, vagyis a fokozatos mélyítés elvét, különösen a kötött földeken figyelmen kívül hagyták. Ebben az esetben oly nagymennyiségű nyers föld kerül felszínre, melyet a téli fagy kelősen megporhanyítani nem képes; az ilyen föld tényleg hamar záródik, összetömődik, a levegő behatolásának, vagyis a talaj átszellőzésének, légjárhatóságának útját állja és csak igen gyakori kapálással tartható nyitva. A fokozatosan mélyített földben ezen veszedelem nem lesz oly nagy, de azért a jól átmunkált, beérett talaj mély leszántásának s a trágya mély leforgatásának hátrányai itt is meglesznek.

Másrészt ne feledjük el, hogy Németországban a szántóföldet télen át rendezebben és hosszabb ideig fedi hó és így a fagy porlasztó hatása oly erőteljes és tartós nem lehet, mint nálunk, ahol a száraz fagyos, bótakaró nélküli tél sokkal gyakoribb; a mi klímánk szélsőséges és pedig nem csak télen, de nyáron is. A tavasznyári esőzés Németországban sokkal gyakoribb, mint hazánk sok vidékein és így a nyersebb föld az összetömődésnek, az eső általi levertetésnek sokkal könnyebben van kitéve.

Egyszóval a németországi tapasztalatok nálunk csak részben fogadhatók el, de azért mindenestre gondolkodóba ejthetik a gazdát, hogy bizonyos körülmények között nem-e cselekszik helyesebben, ha a mélyítő szántást mellőzi s e helyett az altalajporhanyítással kapcsolatos mélyítő művelésnek adja az elsőbbséget. Soraimnak is csak az képezte célját, hogy a magyar gazdák figyelmét erre felhívjam.

Kerpely Kálmán.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Állattenyésztési akadályok.

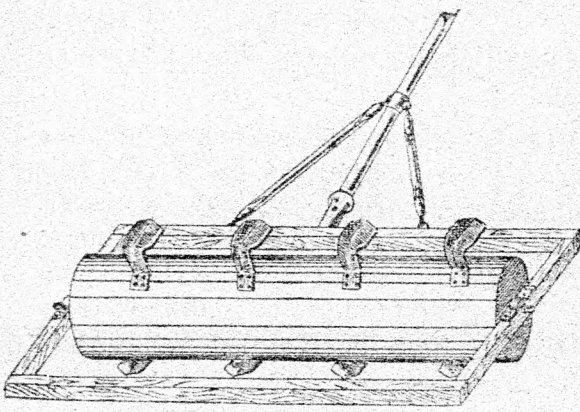
(Fejletlen lábság.)

IV.

E címek alatt a *Köztelek* folyó évi 29. és 34-ik számában az állattenyésztés, főképpen a szarvasmarhatenyésztésre vonatkozó közlemények oly fontos dolgot tárgyalnak, hogy ennek bővebb megvitatása és erre vonatkozó javaslatok kell, hogy gyakori fejtegetések tárgyát képezzék és nem szabad e kérdés fölött napirendre térni és nem szabad engedni, hogy az a feledékenység kódéba legyen burkolva.

A szarvasmarhatenyésztés nemcsak a nagy gazdaságban bir rendkívüli fontossággal, kell, hogy sokkal jobban figyelembe véve legyen a kisebb, sőt egészen kis gazdák érdekének szempontjából úgy közgazdasági, mint arra a kis tenyésztőre nézve jövedelmezőségi szempontból. Míg az a több jövedelmi forrással bíró nagyobb birtok — mely különben is szakszerű vezetés alatt van — nem érzi meg annyira a rossz anyag és helytelen tenyésztés okozta károkat, habár ez értékben nagyobb összeget tesz ki s így inkább csak közgazdasági szempontból káros, addig a kisebb birtoknál, vagy pláne az egészen kisbirtokosnál, kinek 1—2 darab szarvasmarhája az összes vagyona, a rossz tenyésztésanyag és helytelen tenyésztésirány óriási kárt okoz, mert a minimumra redukálja a tenyésztő egyetlen jövedelmi forrását s így ennél nemcsak közgazdasági, hanem jövedelmi szempontból is rendkívül fontos. Es éppen azért, mert az a kistenyésztő ellátva minél több tudatlansággal, de minél kevesebb anyagi eszközzel arra nézve, hogy az ő tenyésztésirányán változtasson, vagy az ő rossz anyagát kicserélhesse, épp azért kell, hogy működésünk súlypontja a szarvasmarhatenyésztés fejlesztését illetőleg a kisebb tenyésztők felé forduljon.

E szempont vezette az erre vonatkozó törvények alkotóit is, mely törvényeket a két tisztelt cikkíró ur már bővebben felmutatta, ismételések elkerülése végett tehát újból nem említem fel őket, csak annyit róluk, hogy nem elégséges az az üdvös törvény, ha még oly

96. ábra. Fészekásó henger.

üdvös is, ha nincs annak lelkiismeretes végrehajtója.

Ezekről kell gondoskodnunk.

A megyei és járási mezőgazdasági bizottságokról nem is szólok: ezekről véleményét szépen leírta Morvay Gyula. Ha ilyenek léteznek, akkor csak papíron és — a jövő században léteznek. (Bocsánatot kérek az esetleges kivételektől.) Ezeknek sem kedvük, sem idejük s nem is értenek hozzá, ne zavarjuk tehát csendes álmukat. Nyugodjanak békében!

Az állattenyésztési felügyelők, kik hivatva volnának vezetőknek lenni, mint az előbbi cikkekben is ki van fejtve, mai szervezetük mellett a kitűzött céljuk egyedül meg nem felelhetnek s úgy kezdeményezőleg, mint irányítólag csakis oly nagyobb segítség együttműködésével tehetnek valamit, mely segítség kell, hogy ismerje szűkebb körü körületének állattenyésztését és abban minden tőle telhetőt lelkiismeretes kötelességérzettel végezze. Ezen segítségnek volnának a gazdasági egyesületek, melyek egy-egy megyére terjednek s nagyobb apparátussal dolgoznak ezen kisebb területen, mint az állattenyésztési felügyelő egymaga 3—4 megyében.

Minden gazd. egyesületben vannak alosztályok, s így van állattenyésztési szakosztály is több taggal, kik a megye különböző részén laknak s így az egész megye állattenyésztését kell, hogy ismerjék, továbbá az állattenyésztési szakosztálynak a törvényhatósági állatorvos és állattenyésztési felügyelő is hivatalból tagjai, így tehát együtt, egy kalap alatt vannak mindazok, kiknek kell, hogy kezdeményezőleg, irányítólag és cselekvőleg hassanak egy nagyobb terület,

egy-egy megye állattenyésztésének szakszerű vezetésében. Mert hiszen ennek tagjai egyuttal községi virilis képviselők is, kik otthon a községi gyűlésen közreműködhetnek, hogy mily fajtájú, hány darab apaállat mily árban szereztessek be stb. stb.; tudomásuk van, vagy legalább is lehet az esetleges zugbikákról, utána nézhetnek a *marhauszordnak*, mely oly nagyon békítőlag hat a tenyésztés fejlődésére stb.; továbbá ezen szakosztálynak a hatalom is részben a kezében van, mert tagja az állatorvos és az állattenyésztési felügyelő, kiknek aztán kötelessége a lehetőleg gyakran tartott szakosztályi üléseken tudomásukra jutott visszaélések megtorlása és megszüntetése iránt a közigazgatási hatóságnál a lépéseket megtenni s ha még hozzá meg is sürgetik majd azt a szolgabíró esetleges mulasztásánál, akkor mégis csak elérünk valami eredményt s folyton csökkenni fognak a most még divó abnormis állapotok. Tehát csak akarat és hozzá lelkiismeretes akarat kell s ezt kifejezni hazafiúi kötelessége minden gazdának.

Ahol így tesznek, ott van is eredmény. Ahol azonban a gazdasági egyesület állattenyésztési szakosztálya nem áll hivatásának magaslatán s nem felel meg kötelességének s ahol összes működése — anélkül, hogy éveken át ülést tartana — csupán arra terjed ki, hogy kényeztetésből 1—1 állatdíjazást tart évente, ismétlem, azt is *kényszerűségből*, mert a miniszter a pénzt már le is küldte, szóval egyáltalában nem tesz semmit, nem néz utána semminek, nem törődik semmivel, hát ott bizony az eredmény is — semmi, s ha valami fejlődés észlelhető is az állattenyésztésben, ez vagy a véletlen játéka, vagy az illető környék józanul gondolkozó gazdáinak az életrealitásától ered.

„Fejétől büdösödik a hal”, s az állattenyésztési szakosztály működése is a szakosztályi elnöktől függ, így tehát tőle függ azon kerület vagy megye állattenyésztésének fejlődése is.

S ha ez nem felel meg hivatásának, ha csak azért tolakodik fel az elnöki tisztiségre, hogy ezzel is önző és gyarló hiúságának tömjenezve, odabiggyeszthesse neve alá a „szakosztályi elnök” jelzést s több semmit nem tesz, mint csak talán azt hangoztatja, hogy ezért úgy sem kap fizetést, hát persze hogy ily helyeken — ha vannak — nem előre, hanem visszafelé fejlődik a tenyésztés.

El kell dobní az ilyen halakat!

Nem igen szeretném hinni, hogy volnának, vagy sokan volnának ilyenek, de ne is legyenek, mert nagy szükségünk van az állattenyésztés fejlesztésére úgy minő, mint mennyiségileg; hiszen kevesbedik szarvasmarha-állományunk, mert:

1904-ben volt összesen	5.678.782 drb
1905-ben	5.533.838

s így kevesebb — — — 144.926 drb-bal melynek átlagárát 200 K.-val véve 28.985.200 K. értékcsökkenést mutat, mely tiszta vesztesége a magyar gazdának egy évben, ahelyett hogy inkább ennyivel szaporodott volna. Szép fejlődésnek indult szarvasmarha-tenyésztésünkkel tehát visszafelé menni nem szabad; ne legyünk rákok, hanem előre!

Szerény nézetem szerint legjobban előre haladhatunk a fentebb vázolt jól szervezett gazdasági egyesületekkel, ha azok az eddigi üdvös törvényeket segítségül véve, működésükben lelkiismeretesen és hiven járnak el.

Siklaci Iván.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Fészekásó henger.

Olvassa a „Köztelek” 28-ik számának „Üzemtan” rovatában „A lófogatu és harmados tengeri művelés”-t, bátorodom a gazdaközönség szíves figyelmébe ajánlani a következőket: Hogy a lófogatu művelés mily nagy előnyök-

kel b
(hol
nagy
dát,
munk
méte
elism
a bur
egysz
He
mind
Tet
volsá
kapak
egy n
gonyá
A
helybe
kat u
beni f
Meg
kás f
a föld
több v
kznak

260
dök. M
sárgul,
sok ap
féreg é
vábbi p
261. A
boid sz
szőlőt
kicsit ke
ban azo
elfogyt
hatok.
későn va
akarnék
vagyok h
dott teri
Megjegyz
kerítve, a
vagy 30-
még nove
menni s
félek, me
gondolom
tisztán, m
Kertész
paraszt-ke
bevetni. I
termesztés
lesz szük
hogyan ve
tömegű re
vegyek ve
ajánlható é
262. Kér
1903 máju

*) Késéges
földön egyál
szített és elő
„jelenni” tudj
csatlakozó so
lokkal, azt c
béres) tudja
mányozható
tenne, ha az
is közölné ere

kel bír, különösen Budapest térségében (hol alig ksp az ember napszámot és ha már nagynehezen drága pénzért összeállítja a gárdát, ritka, kinek fogalma van a teljesítendő munkához és ferde szociális elvvel még megmetélyezi a cselédekét), úgy vélem általánosan elismert dolog. Kerestem tehát módját, hogy a burgonya- és tengerültetés munkája olcsóbb, egyszerűbb legyen.

Hengeremet alakítottam át, mit úgy vélem, minden gazda olcsón eszközölhet.

Tettem azt a 96-ik ábra szerint. Egyenlő távolságra (1 lépés) a földet kiemelő formára bejuttatott kapakkal szereltem fel. Minden kapa után egy-egy napszámot ültette a kész fészkekbe a burgonyát (kukoriczát).

A forgónál ügyelni kellett, hogy a henger helyben forduljon meg, mert különben a kapákat újból be kell állítani. Melyet a henger helybeni forgatásával érünk el.

Megjegyzem, hogy ezen sorba-fészkelő bucskás földbe nem alkalmas, mert a keresztcsorok a föld egyenlőtlen, volta miatt illetőleg a henger több vagy kevesebb forgása folytán nem találkoznak.)

Skuts Tihamér.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

260. kérdés. Mellékeve egy buzatövet küldök. Mintegy 10 holdas táblában 3 holdnyi sárgul, a beteg búzaszál mindegyikének tövén sok apró sárga füzeg található. Vajon miféle füzeg és mivel menthetném meg a buzát további pusztításától?

S. Gy.

261. kérdés. Az idén tavasszal 1 katasztrális hold szőlőt akartam telepíteni és egy nagyobb szőlőültetvény-telepről rendeltem is, bár már egy kicsit későn, gyökéres vesszőket. Tegnap azonban azon választ kaptam, hogy az egész készlet elfogyott és így már onnét vesszőt nem kaphatok. Masha irni és most rendelni már későn van, de megint 1 kat. hold területet sem akarnék paragon hagyni. Tehát azon kérdést vagyok bátor felvetni, kifizetné-e magát mondott területet mákkal vagy retekkel bevetni? Megjegyzem a terület kertben fekszik, be van kerítve, a talaj kötött sárga agyag, mult ősszel vagy 30—40 lajt trágyalevet hordattam rá és még novemberben 80 cm-re meggrigoloztattam, még annyira puha, hogy ökörral nem lehet rá menni s így csak kézzel vethetek. Máktól azért félek, mert nálunk rendszeren megfertesedik és gondolom, hogy a földet is kevésbé hagyja tisztán, mint valami gumós növény.

Kertészem, aki egyszerű, de igen ügyes paraszt-kertész, szeretné nagy fekete retekkel bevetni. 1. Kifizetné-e magát nagyban a retek-termesztés ilyen talajon? 2. Mennyi vetőmagra lesz szükségem? 3. Milyen sortávolságra és hogyan vessek? 4. Ha jól megterem, ily nagy tömegű retek hol lehetne értékesíteni? 5. Hol vegyek vetőmagot? 6. Milyen más növény ajánlítható e helyett?

Z. Gy. gr.

262. kérdés. Egy vevő 1902 október 1-től 1903 május 1-ig tartott 200 db. 2—3 éves ürü-

*) Kétséges, hogy a hengerre szerelt fészkekásók rögzös földön egyáltalában tudnak-e fészket ásni? Jól előkészített és előre simára hengerelt felületen lehet, hogy „jelezni” tudják a fészkeket, de hogy az egymást követő csatlakozó sorok egyenlőek legyenek a többi sortávolsággal, azt csak igen ügyes hajtó ember (kocsis vagy béres) tudja elérni a szabadon járó s így nem is kormányozható hengerrel. Czikkiró igen jó szolgálatot tenne, ha az általa szerkesztett fészkekásó munkájáról is közölné eredményeket.

Rovaltvezető.

fruktát. Ezen télen a juhok sokat járhattak legelőre, mert hó alig volt, későn szorultak be és szokatlan korán tavaszodott, mert 1903 február közepén kezdtük a tavaszi vetést. Ezen juhok 1902 nyarán rühkórban voltak, de szept. 7-én már teljesen egészségesek lettek. Megjegyzem még, hogy az 1902—3-ik év télen a szalma és takarmány nem volt drága, mert az 1902-ik évben a takarmánytermés jó, a szalmatermés pedig igen jó volt s a juhok úgy voltak tartva, hogy 1903 május 1-én a 200 drb-ból 10 drb nem birt a saját lábán 6 km.-re fekvő városba bemenni s otthon kellett hagyni s mégis a vevő ezen 200 ürü tartásáért horribilis összeget, (2417 K.) számított fel, de az összes trágya neki maradt vissza.

Parre kerülvén a dolog, az egyik szakértő a fenti időre 5 K., a másik 12-5 K. tartásdíjat számított egy ürü után. Tisztelettel kérdelem:

Melyik szakértő járt közelebb az igazsághoz, illetve ezen időre egy ürü után mennyi tartásdíj számítható, ha a trágya visszamarad?

Egyáltalában egy ürü után egy évre mennyi tartásdíj számítható, ha a trágya visszamarad és egy darab juh után e vidéken az egész legeltetési idő alatt (kora tavasztól késő őszig) 1 (egy) koronát szoktak fizetni.

S. M.

263. kérdés. Mennyi egy közepes, szilárdan összerakott széna, lóhere, luczerna (külön-külön) kazalnak 1, 2, 3 havi apadása az első hónapokban és mennyi ezental az apadás köbtartalomra nézve?

D. S.

264. kérdés. Vidékünkön az udvari hajtók (határpásztor) úgy vannak fogadva, hogy kötelesek a határt őrizni, a vetést végezni és napszámokra felügyelni. Ezért kap 6 2 hold földet és a kapásnövénynek minden holdja után 1—1 veka csöves tengerit. A kikötött munkákon hívül 6 a saját számára dolgozhat, vagy udvari munkáknál napszámért kap, mint egy idegen napszám. Ugyiszintén a vinczellérnek kötelessége a szőlőmunkát elvégezni, ha azt elvégezte, szabad ember és dolgozhat ahol és amit akar. Kérdem most: ilyen cseléd után köteles-e a gazda adót fizetni? és köteles utána a 120 filléres cselédbiztosítást fizetni? Nem inkább szakmáymunkának tekinthető?

P. H.

265. kérdés. Biborherét hozattam egyik legnevezetesebb czégtől, elvettem anélkül, hogy csiraképeségéről meggyőződtem volna; fájdalom nem kelt ki, egy kevés mag megmaradt, ezt csirázattam, de nem csiraképes. Követelhetek-e kártérítést a kereskedőtől, mennyit és mily eljárást kell követnem?

K. L.

Feleletek.

Beteg buza. (Felelet a 260. sz. kérdésre.) A gyökereitől beküldött, fejlődésében visszamaradt buza teljesen szárazon érkezett meg, de nem volt sárga, hanem zöld. Pedig kérdésttevő azt írja, hogy egyik buzatábláján mintegy 3 holdnyi darab sárgul.

A beküldött búzán nincsen semmiféle gomba; a tövön a hesszeni légynek egy sárgás álcáját lehetett találni összeszáradva. A borítékban lévő földmorzsákban pedig 3 drb egészen összeszáradt sárga szárnyatlan növénytetű; ezek valószínűleg a Tychea trivialis nevű gyökértetvek. Már most, hogy mi okozza a buza sárgulását? azt a beküldött egy tőből megállapítani nem lehet. Több sárga növényt kellene beküldeni, gyökereitől, földestől, még pedig friss állapotban (dobozban, kissé megnedvesítve).

A hesszeni légy ellen most már mitsem tehet; a gyökértetvek ellen pedig éppen nincsen semmi a gyakorlatban könnyen keresztülíthető védekezés.

M. Gy.

Téli retek nagybani termesztése. (Felelet a 261. sz. kérdésre.) Tekintve azt, hogy a téli retek nem képezi a tömeges keresletnek tárgyát, tekintve továbbá, hogy kat. holdanként 100—140 q. teremhet, ekkora tömeget pedig nehéz értékesíteni, tekintve végül, hogy a földi bolha is könnyen elpusztíthatja a zsege növényeket akkor, ha nem bírják eléggé öntözni, én a magam részéről nem merem ajánlani egy kat. holdon való termesztését, már azért sem, mivel piacot sem tudnék ajánlani, ahol az elfogadható áron értékesíthető volna. A zöldségek közül most még termesztendő volna: ugorka savanyítási célokra; ültethető volna téli fejeskaposzta és karfiol, vetni lehetne fehér törpe paszulyt szárazon való eladásra és ez a talajt sem kevésbé tulságosan igénybe. Lehetne esetleg a felsoroltakat, sőt még a téli retek is bizonyos arányban termesztetni. Magukat lehet a Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, Alkotmány-utca 31. sz. és bármely más megbízható magkereskedőnél beszerezni.

A. D.

Ürü évi tartási díja. (Felelet a 262. sz. kérdésre.) Tekintettel a kérdésben foglalt adatokra, melyek nagyon külterjes ürütartásra engednek következtetni, egy ürü évi eltartásának költsége a következő lehetett: A 180 napra terjedő téli időszak alatt igényel egy 50 kg. súlyú ürü 1 1/2 kg. szénáértéknek megfelelő takarmányt. Hogyha tehát a széna árat 3, a szalmát 1 1/2 K.-ra tesszük átlagban és egy-egy ürü 1/2 kg. szénát és 2 kg. szalmát kapott naponta, akkor a téli idő alatt fogyasztott:

90 kg. szénát a 3 f.	270 K.
360 " szalmát a 1 1/2 f.	430 "
Összesen	700 K.
Hozzá jön a fűber a 1 K.	1 "
Cselédbér a 1 K.	1 "
Összesen	900 K.

egy ürü évi eltartásának a költsége.

De mivel az illető gazdaság helyi körülményeit nem ismerem, annak eldöntésére nem is vállalkozhatok, hogy a két szakértő véleménye közül melyik a helyes.

Ha a trágya is figyelembe veendő, mely egy ürü után 7 q-ra tehető s melynek gazdasági értéke 2 K.-t tehet, akkor az ürü évi tartásának költsége 7 K. lenne.

Hensch Árpád.

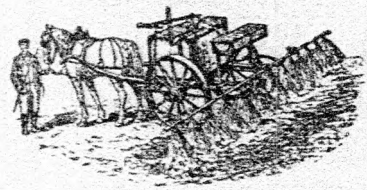
Szénakazal apadása. (Felelet a 263. sz. kérdésre.) Az apadás mérve különösen az összerakott széna szárazsági állapotától függ. Kétféleképpen kiszáradt szénaféléknél a térfogat szerinti apadás 15—20%-ot szokott tenni, ellenben nyirkosan összerakott szénaféléknél az apadás 40, sőt 50%-ot is tehet. Réti szénánál az apadás általában csekélyebb, mint lóher- vagy luczernaszénánál.

Hensch Árpád.

Határpásztor- és vinczellér kereseti adója. (Felelet a 264. sz. kérdésre.) A feivetett kérdés szerint úgy a határpásztor, mint a vinczellér szegődött szolgál s csak akkor dolgozhatnak saját maguknak, ha szegődményükből folyó kötelezettségüknek eleget tettek. Ez alapon köteles a gazda nevezettek után mint mezőgazdasági cselédek után a fejenként állított 2 kor. személyadót megfizetni, jogában áll azonban az 1875. évi XXIX. t.-cz. 11. §-a alapján a lefizetett adót az illetők béréből levonni. A 120 filléres cselédbiztosítást a gazda visszatérítés nélkül köteles lefizetni.

Hollady Nándor.

Csiraképes vetőmag. (Felelet a 265. sz. kérdésre.) Gondos gazdáink mai napon már nem

Kocsira szerelt önműködő

növénypermetezőket

a szegecs és vetési repce elpusztítására, vasgálicczal, továbbá a répa és burgonya permetezésére, legolcsóbb gyári áron szállít

HELLER IG., BÉCS, II., Praterstrasse 49-12.

Megállapodás esetén nagyobb gépeket próbára is küldök. Bejelentéseket próba-gépekre ez ősz vagy tél folyamán kérek, mert tavasszal gépeket próbára már nem küldhetek.

3069

Kérjen árjegyzéket.

vásárolnak magot anélkül, hogy az ellenőrzésnek törvényadta előnyeit ki ne használják.

1895. évi XLVI. t.-cz alapján minden 10 kg.-nál nagyobb mennyiségben történő mag eladásánál az eladó köteles az áru minőségét, tehát tisztaságát s csirázóképességét is határozottan, százalékban megjelölni. A vevőnek joga van az áru megérkeztekor két tanu előtt mintát venni s díjtalan megvizsgálás céljából a legközelebb eső magvizsgáló állomáshoz beküldeni. Ha az eredmény 5%-nál nagyobb eltérést mutat, a kereskedőt feljelentheti s az kihágás címén meg lesz büntetve.

Alig képzelhető ennél czélszerűbb, egyszerűbb s a gazda érdekeit jobban védelmező eljárás s mégis bámulat, hogy mennyien vannak még, akik részben gondatlanságból, részben pedig ezen törvényes intézkedéseink nem ismerése okából a magyar gazdának (az osztrákhöz s némethez viszonyítva) sokkal előnyösebb helyzetét nem használják ki. Az e tekintetben mintaszerű törvényes intézkedéseink felhasználásával mai napon már mindenkinek módjában állana, csakis kifogástalan vetőmagot beszereznie.

A közölt esetben elmulasztotta a mintavételt, mely az áru érkezése után legkésőbb három nap lefolyása előtt veendő, így most már csak a kártérítési pör hosszadalmas és bizonytalan kimenetelű útjára léphet, melynek alapját egy bírói szemle eredménye képezi. Bírói szemlét kell tehát kérnie, melyhez szakértőket hív meg mindkét fél, ezek állapítják meg a csiraképtelen mag ki nem kelése által okozott kárt, ezenkívül hitelesen be kell bizonyítani, hogy tényleg azt a magot vetette el, melyet az illető kereskedő szállított. Czélszerű a megmaradt magból egy mintát valamely magvizsgáló állomásnak csiráztatás céljából elküldeni, a kapott értesítést pedig a megkereséshez csatolni.

Déjen Árpád ár.

IRODALOM.

A magyar mezőgazdaság átalakulásának feltételei. Irta Eber Ernő. Eber Ernő azon fiatal publicisták közé tartozik, akik felismerték, hogy Magyarország jövő gazdasági boldogulása csupán akkor lehetséges, ha minden erőnkkel igyekezünk a gazdaságilag fejlettebb nyugati nemzetek nyomába érni s ha egész kulturánkkal és közgazdasági működésünkkel lehetőleg beilleszkedünk a kultúrnemzetek sorába. Ez a szellem lengi át nemrégiben megjelent munkáját is, melyben rámutat a magyar mezőgazdasági kultúra eddigi fogyatékoságaira s főbb vonásokban kijelölni igyekszik a jövő tevékenység irányát.

A 113 oldalra terjedő munka négy részre oszlik. Az első rész a buzakérdéssel foglalkozik s igen érdekes fejtegetéseket tartalmaz buzatermesztésünk arányáról, technikájáról és jövedelmezéséről; továbbá a gabonárák alakulásáról s a buzatermesztésben észlelhető változásokról.

A második rész a fogyasztás irányának változását tárgyalja. E fejezetben a szerző kimutatja, hogy az ipari termelés nagyarányú fejlődése s a népesség tetemes részének városba való túlulása következtében, a táplálkozási viszonyok lényegesen módosultak. Míg azelőtt a kenyér volt a népeaség nagy zömének fő tápláléka, addig most mind keresettebb, mind nagyobb mértékben fogyasztott tápszerré válik a nús. A mezőgazdasági termelésnek, ha jövedelmezőségének csökkenését meg akarta gátolni,

alkalmazkodnia kellett a keresleti viszonyok emelkedéséhez. Az állattenyésztés évről-évre nagyobb jelentőségűvé válik s a mezőgazdasági üzem egyik legfontosabb, mert legjövődelműbb ága lesz. Ezen igen érdekes és alapos bevezető fejtegetések után tér át Eber állatállományunk számbeli és minőségi fejlődésének vizsgálatára s takarmánytermesztésünk méreteinek ismertetésére. Fejtegetéseiben arra az eredményre jut, hogy állatállományunkat még távolról sem fejlesztettük annyira és oly módon, mint az kívánatos volna s ezért a jövő feladatai közé sorolja állattenyésztésünknek teljesen nyugateurópai színvonalra való emelését.

A harmadik rész a legintenzívebb földműveléssel foglalkozik. E fejezetben különösen a kerti gazdálkodás nagy jövedelmezőségét s a kerti gazdálkodás helyes berendezésének módozatait ismerteti, sajnálattal lévén kénytelen megállapítani, hogy hazánk épp a kerti gazdálkodás terén, a nyugati nemzetekhez v. szonyítva, még nagyon elmaradt.

Épp ezért a negyedik részben, mely a fejlődés útját kíséri meg vázolni, az állattenyésztés fejlesztése mellett a kerti gazdálkodás nagyobb arányú meghonosítását emeli ki, mint a magyar mezőgazdasági kultúra leglényegesebb előmozdító tényezőjét. Érdekes fejtegetéseit azzal végzi, hogy tudatára kell ébrednünk, mennyire elmaradtunk a többi kultúrnemzet mögött s hogy minden erőnkkel kell törekednünk az előrehaladottabb nemzetek utolérésére. A munka ára 2 korona.

A magyar földbirtokosság anyagi pusztulása. Irta Rácz Gyula. Ezen a címen jelent meg a mult esztendőben virágzott vámszövetségi irodalom posthumus terméke gyanánt egy kis füzet, mely sok érdekes statisztikai adatot tartalmaz ugyan, de amely egyébként vajmi kevésé tisztázza a vámszövetség nagy vitakérdését. A szerző mindenáron azt igyekszik kimutatni, hogy a magyar földbirtokosság anyagi pusztulása lényegileg az Ausztriával 1867 óta fennálló gazdasági közösségnek a következménye s bár egy helyütt úgy nyilatkozik, hogy kizárólag a vámközösség rendszerét vádolni a magyar földbirtokosság válságának előidézésével igazságtalanság volna, fejtegetései végeredményben mégis ezt akarnák bizonyítani.

Sokat hangoztattuk annak idején, hogy a vámközösséget nem tekintjük ama rendszernek, melynek egyedül boldogító talajából fejlődhetné ki idővel a nagyszabású magyar közgazdaság. Épp a magyar agráriusok voltak azok, akik mindig az első csatasorban állottak, midőn a nemzeti függetlenség ügyéért kellett küzdeni. De maga ez a sokat szenvedett magyar földbirtokosság, bár ismerte a közös vámtérület gazdasági hátrányait, sohasem akarta az agrárválság felidőzésének vádjával illetni az Ausztriával fennálló vámközösségi rendszert. Évtizedeken keresztül sok előnyt is nyújtott ez a rendszer s ha ma talán már el is érkezettünk azon időponthoz, midőn a vámközösség előnyei mind csekélyebbek lesznek s hátrányai mindinkább érezhetőkké válnak, évtizedekre visszamenőleg nem nyilatkozhatunk a vámközösségről oly értelemben, mintha ez a rendszer megölője lett volna gazdasági életünknek. Rácz Gyula azonban még a földbirtok eladósodását is lényegileg arra vezeti vissza, hogy Ausztria gazdaságilag teljesen leigázott, iparunk s kereskedelmünk szabad kifejlődését meggátolta s így a mezőgazdaság jövedelmezőségének fokozását is lehetetlenné tette. Behatóbb polemiába nem kívánunk Rácz

Gyulával bocsátkozni. Munkája, a sok téves következtetés ellenére is, megérdemli az elolvasást; csupán arra figyelmeztetjük a magyar gazdákat, hogy minden egyes állítást vegyenek előbb alapos bírálat alá, mielőtt nézetüket a szerzővel azonosítanák. — Ára 1 korona 60 fillér.

Mindezen könyvek megrendelhetők a „Pátria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üdöli-ut 25. szám. A. R.

Használt göngyöletek dijszámítása.

A magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutak területén egyaránt érvényes közös határozmányokat tartalmazó dijszabás I. része szerint a következő használt üres göngyöletekért teherárúként tetszős szerinti mennyiségben való feladásnál a fuvardíj az A. osztály díjtétele szerint számíttatik. És pedig vedrek (fémblől való is), csöbrök, fémblől való hordók, olajos és boros tömlők (állati bőrből készült tömlők olaj és bor szállítására), fémhengerek, tejszállításra szolgáló, a tulajdonos jelzésével ellátott pléhkaunák, ládák, fémblől való vagy pléhbetétekkel bírók is, összerakott ládák, megvasalva is, léczládák és harasse-ok (vesszőkből vagy páczikakból készült tartályok) szétszedve és kötegekben, csomagoló keretek kötegekben, csomagoló deszkák és papírhüvelyek, párnagöngyöletek, hevederekkel összekötve és a tulajdonos czéggelével ellátva; drótkötelek vagy kábelek felgöngyöltésére szolgáló fadókok, kalitkák, ketrecek, faputtonyok, fadézsák, kosarak, (utikosarak kivételével) lécz- és baromfikosarak is, üveg- és agyaggömbök, demijonok, ásványavas palaczkok és korsók, bőrdöngök fából, dobozok (skatulyák), valamint cartonnage-ok.

Ugyaníly dijszámítás alkalmaztatik a 4 hektoliternél kisebb ürtartalommal bíró használt kádakra, a 8-5 hektoliternél kisebb ürtartalmu használt hordókra, ládákra és kosarakra is, amelyekbe a fönti göngyöletek valamelyike be van csomagolva vagy lazán be van állítva, vagy melyek csomagoló-szalmát, szénát, vagy egyéb töltelékanyagot tartalmaznak, amennyiben tartalmuk könnyen megvizsgálható.

Használt üres zsákokért, teherárúként tetszőszerinti mennyiségben való feladásnál a fuvardíj a föntemlitett dijszabásnál olcsóbb, s külön dijszabás díjtételei szerint számíttatik.

Több vasut figyelembe véve azon körülményt, hogy a göngyöletek rendszeresen vissza is szállítatnak, miként ez különösen a tejszállítványokhoz használt pléhkaunáknál történni szokott, tehát számolt azon körülménnyel, hogy ily szállítás a tulajdonosnak sok költséget okoz, továbbá, hogy a göngyölet megdrágítja a benne szállítandó áru értékét a szállítási költség mérveig, miután oly súlyért kell fuvarköltséget fizetni, amely egyáltalában sem fogyasztási, sem használati, sem élvezeti cikket nem képez, miért is a fönt említett árucikkeket kivételes elbánásban részesíti; még pedig akként, hogy a fönt szóvá tett A. osztálynál olcsóbb díjtételeket létesítettek ily küldemények szállítására nézve.

Összehasonlításként bemutatunk alább 5 vasutnak használt göngyöletküldemények szállítására érvényes dijszabását, melyből nem kis megütőzéssel arról győződhetünk meg, hogy a m. kir. államvasutak vonalain, mely vasut azzal szokott dicsekedni, hogy az egész kontinensen a legolcsóbb díjtételekkel rendelkezik, léteznek a legdrágább díjtételek.

A cs. kir. osztrák államvasutak vonalain háromféle tarifa létezik; még pedig a) külön kizárólag a galicziai vonalak forgalmára, b) a oseh, morva, tiroli és egyéb osztrák tartományokban levő vonalak állomásaival leendő forgalomra és végül c) az összes vonalakra érvényes 10,000 kg. mennyiségben szállításra kerülő göngyöletekre nézve, melyeknél a szállítási díj az igénybe vett

Alapított 1873. **Erőtakarmanly és mütrágya nagykereskedés** Alapított 1873.

DUKES ÉS HERZOG

GALGO CZ. Interurban telefonszám: 1.

Mintázott előnyarájlatokkal készséggel szolgálunk.

BUDAPEST. Királyi bérpalota. Interurban telefonszám: 88-08.

40
koosi
toítati
A
lain is
pedig
nyiség
nált 23
demén
szállít
A s
és az
mással
állapít
ségben
A m
göngyö
nem e
nélkül
visszas
hordók
olcsóbb
Akké
miniszt
utasít
dijszab
hogy r
ben a
vasut
érdekel
Összeho
ce. kir.
Távolsá
méter
1-
11-
21-
31-
41-
51-
61-
71-
81-
91-
141-
191-
241-
291-
341-
391-
441-
491-
541-
591-
641-
691-
741-
791-
Jeg
igénybe v
Ma
Az OMGE.
A vásárpé
Használt g
Ujabb kérd
Állattenyész
Fészekéső
Levélzokr
Irodalom
Vegyesek.
Eljegyzés.
— A
Ausz
vér-á
Hizla
Erdé
a m.

kocsi rakterületének alapul vétele mellett puhatoltatik ki.

A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság vonalain is kétféle díjszámítási módokat áll fenn; mégpedig egy a darabárúként és az 5000 kg. mennyiségben feladásra kerülő göngyöletek és használt zsákokra nézve és egy ugyancsak ily küldeményeknek 10,000 kg.-os súlyban leendő elszállítására.

A szab. osztrák-magyar államvasut társaság és az osztrák északnyugati vasut vonalain egymással teljesen egyező díjtételek vannak megállapítva és a küldeményeknek bármily mennyiségben leendő feladásánál alkalmaztatnak.

A m. kir. államvasutak vonalain a használt göngyöletek általában véve kivételes tarifa alá nem esnek. Igaztalanok volnánk, ha említés nélkül hagynók, hogy a petróleum-gyárakba visszaszállítandó üres olajos, illetve petróleumos hordók szállítására a rendes viteldíjnál 15-20%-al olcsóbb díjtételek állanak fenn.

Akként értesültünk, hogy a kereskedelmi miniszter a m. kir. államvasutak igazgatóságát utasította a jelenleg érvényben álló helyi áru-díjszabások átdolgozására. Időszerűnek tartjuk, hogy rámutatva azon kivételes elbánásra, melyben a használt göngyöletek szállítását több vasut részesíti és így ezen körülményt az érdekelt körök figyelmébe ajánljuk.

Összehasonlító díjtáblázat a használt göngyöletek szállítására nézve a m. kir. államvasutak, a cs. kir. osztrák államvasutak, a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság, a szab. osztrák-magyar államvasutársaság és a cs. kir. osztrák északnyugati vasutak vonalaira.

Távolság kilométerekben	M. kir. államvasutak	Galicziai vonalak	Többi vonalak	Összes vonalakon 10000 kg. feladásánál	darab és 5000 kg.	10,000 kg.	A szab. osztrák-magyar államvasuton	A cs. kir. szab. osztrák északnyugati vasuton
1-10	17	10	12	74	12	11	12	12
11-20	22	12	16	95	16	15	16	16
21-30	28	15	22	125	21	21	20	20
31-40	34	18	24	155	28	27	24	24
41-50	41	21	33	185	34	33	28	28
51-60	47	23	39	219	39	38	32	32
61-70	54	26	44	227	43	41	36	36
71-80	60	29	49	245	47	44	40	40
81-90	66	32	54	263	51	47	44	44
91-100	73	35	59	281	55	50	48	48
141-150	105	49	85	371	68	62	68	68
191-200	137	63	107	434	81	74	83	88
241-250	162	77	128	494	92	84	108	108
291-300	188	91	149	554	104	94	128	128
341-350	210	105	164	614	116	104	143	148
391-400	234	119	178	674	128	114	168	168
441-450	250	133	192	734	140	124	188	188
491-500	266	147	206	794	152	134	208	208
541-550	282	161	220	854	164	144	228	—
591-600	298	175	234	914	176	154	248	—
641-650	314	189	248	974	188	164	—	—
691-700	330	203	262	1034	200	174	—	—
741-750	346	217	276	1094	212	184	—	—
791-800	362	231	293	1160	224	194	—	—

Jegyzet: A díjtételek 100 kg.-ként fillérekben vannak kifejezve, kivéve a 4. oszlopot, melynél az egység az igénybe vett kocsi rakterületének □-métere után értendő.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	Oldal	897
A vásárpénztár visszaélései	903	
Használt göngyöletek díjszámítása	908	
Növénytermesztés.		
Ujabb kérdések a talajmivélés és trágyázás körül	905	
Állattenyésztés.		
Állattenyésztési akadályok	906	
Gazdasági gépészet.		
Fészekásó henger	906	
Levelszekreny.	907	
Irodalom	908	
Vegyesek.	909	

Eljegyzés. — A Magyar Gazdaszövetség ülése. — A vetések állása Magyarországon és Ausztriában — 25 éves találkozó. — Telivér-árverés Budapesten. — Helyreigazítás. Hízalás hamisított takarmányműekkel. — Erdélyrészi tenyésztés. — Lóosztályozás a m. kir. állami ménesekben. — Méhészeti

előadások. — Luxus- és tenyésztő kiállítás és vásár. — Állatforgalmi korlátozások. — A szervezkedő gazdák. — 2000 korona munkások jutalmazására. — Gőzekék Poroszországban	Oldal	910
Kereskedelem, térszede.	911	
Szervezkedő Ezenetek.	911	

Eljegyzés. Borostyánkői Egan Imre, a Nyugat-magyarországi Földművelők Gazdasági Egyesülete titkára eljegyezte kisgyerményi Szabó Ernő leányát: Katát.

A Magyar Gazdaszövetség igazgató-választmánya Bujarovic Sándor elnöke alatt szombaton ülést tartott. Bernát István igazgató bemutatta a külföldi testületek részvétiratait, melyeket a S. övetség tiszteletbeli elnöke, Károlyi Sándor gróf elhunyt alkalmából kapott. Ennek kapcsán elhatározta az igazgató-választmány, hogy emlékkönyvet ad ki tiszteletbeli elnöke haláláról. Elhatározta a választmány, hogy ezidei közgyűlését Keszthelyen és Fonjódon július második felében, a somogyvármegyei szövetkezetek közgyűlésével kapcsolatban tartja meg. Sorra került ezután Szilárd Ferenc dr. előadása a svájci köztársaság most elfogadott polgári

azon körülményt, hogy a jelentés szerint a vetések állása Magyarországon korántsem oly kedvező, mint ezt a tőzsdei körökben hirdetik, mert a kedvezőtlen téli és tavaszéleli időjárás által okozott visszamaradást a vetések csak most kezdik kiheverni. Különösen az ország nyugati részein és a Duna jobbpartján maradt vissza a vetés fejlődésében, míg a nagy magyar Alföldön a vetések állása sokkal kedvezőbb. Ausztriában a vetések igen jól állanak. E jelentésekből természetesen a remélhető termés-mennyiségre még csak megközelítőleg sem következtethetünk, mert a további időjárás fogja a termés mennyi- és minőségét lényegesen befolyásolni.

25 éves találkozó. A magyaróvári gazdasági akadémiának volt hallgatói közül többen Budapesten f. évi június hó 13. és 14-én találkozót terveznek és felkérlik mindazon Magyarország területén lakó volt társaikat, kik a magyaróvári gazdasági akadémián 1879/80. és 1880/81. évek I., II., III., IV. félévében hallgatók voltak és ezen találkozón megjelenni óhajtanak, hogy lakóhelyüket közöljék Serfőző Géza vármegyei gazdasági egyesületi titkárral (Budapest, IV., Vármegyeház, I. emelet). Azok részére, kiknek jelenlegi tartózkodási helyük tudva volt, értesítő küldetett, azokat pedig, kik értesítőt nem kaphattak, ezuton kéri fel volt társaik.

Telivérárverés Budapesten. A Tattersallban f. hó 18 án d. u. tartottak meg a rendes tavaszi telivér-árverést. Felhajtottak 43 drb éves telivér csikót, eladtak 39 drb-ot 157,000 K.-ért, tehát 4538 K. átlagáron; továbbá vásárra hoztak 14 drb idősebb telivért és ezekből elkel 10 drb 7000 K.-ért, 700 K. átlagáron.

Helyreigazítás. A Köztelek legutóbbi, május 19-iki számában „Mennyi kendermagot vessünk” című czikk rovatvezetői megjegyzésébe értelemzavaró nyomdahiba csuszott be. A 874-dik lap 22-dik sorában ez áll: „holdanként 115 kg. magot vetnek”, e helyett ennek kellene állania: „holdanként 65 kg. magot vetnek.”

Hízalás hamisított takarmányműekkel. A német husiparos-szövetség nagyszabású beadványt intézett a német birodalmi kormányhoz az állatkereskedelem terén előforduló élelmiszerhamisítások tárgyában. A beadvány azt fejtegeti, hogy a német gazdák az erősen olajtartalmu és más takarmányműek, amilyenek az olajpogácsa, hal, halhulladék, olajtalanított halliszt, etetésével állandóan élelmiszerhamisítást követnek el s amellet a beteg állatok husát, tejszapot és szörpöt is használnak takarmányozási czélra. A beadvány hangsúlyozza, hogy a német gazdasági tanács sem talál kifogásolni valót, hogy a három utolsó takarmánymű betiltassék, de egyszersmind arra is utal a beadvány, hogy egyéb gazdasági egyesületek s előkelő tudósok kimutatták, hogy a többi felsorolt takarmányműek is rossz és élvezetre alkalmatlan húst adnak. A beadvány tehát arra a végső álláspontra helyezkedik, hogyha a kormány e család és káros takarmányműek használatát nem akarná betiltani, legalább a tulságos enemi etetést kösse bevállaláshoz, amelyek ha hamis vagy félrevezetésre czélzó, a legszigorubbán büntetessenek.

Erdélyrészi tenyésztés. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Darányi Ignác földmivélésügyi miniszter támogatása mellett ez évi szeptember 6-án nyitja meg tizenötödik erdélyrészi tenyésztéskiallítását és ezzel kapcsolatban az ötödik erdélyrészi gép-, eszköz- és anyagiállítást is. Mindkét kiállítás iránt már eddig is nagymérvű érdeklődés mutatkozik; az utóbbira eddigelé több mint hatvan előzetes bejelentés történt. A gépkiallítás részére — az eddigi szokástól eltérőleg — szakmánként lesznek a különféle állami, egyleti és kiállítási érmek (összesen kb. 16 arany, 20 ezüst- és 30 bronzérem) és oklevelek kitűzve.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadsereg részére 1906. szept. 1-től 1907. augusztus hó 31-ig (a zabra vonatkozólag 1907. január 1-től decz. 31-ig) terjedőleg szükségelt és ajánlati uton fedezetet nyerő gazdasági termékek beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Katonai átvevő állomások

Termékek	Temesvár	Fehér-templom	Nagy-becskerek	Karánsebes	Pancsova	Lugos	Nagy-Kikinda	Arad	Kis-Szent-Miklós	Békéscsaba	Szeged	Nagyvárad	Debreczen
Zab q.	—	2400	160	153	120	3 00	6800	—	—	160	—	—	9250
Széna q.	105 70	2100*	125	125	100	2500*	5600	7600	4000	125	1120	10650	7350
Alomszalma q.	5600*	1150*	80	80	60	1400*	3500*	4700*	220*	80	640	6270*	4540*
Ágyszalma q.	1200*	450*	135	135*	120	90*	150*	700*	80*	130	570	1600*	480*
Szecska q.	190*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Köszén q.	600	—	—	—	—	—	350	1900	—	—	380	3300*	1800*
Tuzifa q.	6000	—	500	550	300	3 0	170*	2250	190	500	1800	2600*	1200

A *-gal megjelölt cikkek az illető állomás csapatai valószínűleg saját beszerzés útján közvetlen a termeszőlőknél fogják vásárolni.

Szállítási módzatok, bánatpénz és az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

Lóosztályozás a m. kir. állami ménesekben. A mezőhegyesi, bábolnai és kisbéri m. kir. állami ménesek loányagának osztályozása a folyó évben a következő sorrendben fog megtartatni: Mezőhegyesen május hó 26—31, Bábolnán június hó 9—13, Kisbéren június hó 15—20. A fogarasi ménes osztályozásának határnapjai megállapítása iránt később fog intézkedés tétetni.

Méhészeti előadások. Az állami méhészeti vándortestület f. évi június hónapban az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásait. 1. Imrey Ferencz első kerületi, székhelye Rákosszabab. 6-án Turán, 7-én Gödöllőn, 8-án Besnyőn, 9-én Isaszegen, 10-én Pécelen, 11-én Rákosszentmihályon, 12-én Mátyásföldön, 13-án Rákosszababon, 14-én Rákosszigeten. 2. Abaffy József második kerületi, székhelye Pápa. Betegsége miatt nem tart előadásokat. 3. Valló János harmadik kerületi, székhelye Pozsony-Ligetfalu. A gödöllői állami méhészeti gazdaságban teljesít szolgálatot. 4. Rózsa János negyedik kerületi, székhelye Sárospatak. 11-én Feleden, 12-én Jánosin, 13-án Rimaszombaton a földmivessiskolánál, 14-én Nyustyan, 15—16-án Tiszolozon, 18-án Ungváron a tanítóképzésnél, 19-én Bátján, 20-án Matyóczon, 21—22-én Mogyoróson. 5. Forgách Lajos ötödik kerületi, székhelye Arad. 19-én Opécskán a gazdasági ismételő iskolánál, 20-án Baltonyán 21-én Tótkomlóson, 22-én Orosházán a polgári iskolánál, 23-án Csorváson, 25-én Csabán a gazdasági ismételőiskolánál, 26-án Sarkadon. 6. Tóth János hatodik kerületi, székhelye Nagyenyed. 18-án Szászvároson, 19-én N.-Ekermezőn, 20-án Hosszu-

aszón, 21-én Küküllőváron, 22-én Alvinczen, 23-án Borsómezőn, 25-én Nagyteremin, 26-án Teremi-Ujfalun, 27-én Keréllőszentpálon, 28-án Buzás-Besenyőn. Nagy János hetedik kerületi, székhelye Kolozsvár. 18-án Szamosújváron a tanítóképző intézetnél, 19-én Rettegen, 20-án Beszterezén, 21-én d. e. Lesen d. u. Nagylván, 22-én d. e. Magurán, d. u. Szentjózsefen, 23-án d. e. Szászbadakon, d. u. Nagysajón, 24-én d. e. Alsósebesen, d. u. Bátoron, 25—26-án Görgény-szentimrén az erdőőri szakiskolánál 28-án Kolozskarán. 8. Kiszely Ede nyolcadik kerületi, székhelye Temesvár. 15-én Szőregen, 16-án Bács-Topolyán, 17-én Kishegyesen, 18-án Piroson, 19-én Temerinben, 20-án O-Becsén, 21-én Adán a földmivessiskolánál, 22-én Zentán, 23-án Bács-Martonoson, 25-én Horgoson, 27—28-án Bácsszentivánban.

Luxus- és tenyészlokiállítás és vásár. A Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület f. évi június hó 20-án és 21-én díjazással és lövősenynyel egybeköltött luxus- és tenyészlokiállítást és vásárt rendez Nyiregyházán. A vásáron és kiállításon minden hazai tenyészlő részt vehet, ha a részvételt június 10-ig az egyesület titkári hivatalánál bejelenti.

Állatforgalmi korlátozások. Az Allategészségügyi Értesítő 697. száma szerint az osztrák belügyminiszter a sertésorbáncz betegség fennállása miatt a sertéseknek Ausztriába való bevitelét tiltotta: Pozsony vármegyének Ausztriával határos pozsonyi járásából és Szentgyörgy r. t. városból. Viszont a sertésorbáncz betegségnek Ausztriába történt behurcolása miatt: Hajdu vármegye központi járása, Debreczen tbfj. város; a sertésorbáncz betegség fennállása miatt: Trencsén

vármegyének Ausztriával határos vágbesztercei járása, a horvát-szlavonországi Lika-Krbava vármegyének Ausztriával határos gospiczi járása és Kariobag város; a sertésorbáncz betegség fennállása miatt: a horvát-szlavonországi Modrus-Fiume vármegyének Ausztriával határos csabari járása ellen fennálló sertésbeviteli tilalmak hatályon kívül helyeztetnek. Azonban ezen tilalmaknak ezuttal történt hatályon kívül helyezése a trencsénvármegyei vágbesztercei járás területén fekvő és sertésorbáncz fertőzve volt Predmér községre és a horvát-szlavonországi modrus-fiumevármegyei csabari járás területén fekvő és sertésorbáncz fertőzve volt Csabar községre és ezen községekből határos községekre nem terjed ki, úgy, hogy Predmér és Csabar községekből és az ezekkel határos községekből a sertéseknek Ausztriába való bevitelére a fentnevezett betegségnek hivatalosan megszüntés nyilváníttatásáról, vagyis a zárlat feloldásának napjától számítandó 40 napig tilos marad. — Viszont az Allategészségügyi Értesítő 696. száma szerint (a m. kir. földmivességi miniszter rendeletéből) 1. a ragadós száj- és körömfájás betegség fennállása miatt tilos a hasított körmű állatoknak (szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések) Magyarországra behozatala a Magyarországgal határos: alsó-ausztriai Mistelbach kerületéből. 2. A sertésorbáncz betegség fennállása miatt tilos a sertéseknek Magyarországra behozatala a Magyarországgal határos: alsó-ausztriai Günsendorf, Mistelbach, Mödling és Wiener-Neustadt kerületekből, a stájerországi Hartberg kerületéből, a galíciai Jaslo és Sanok kerületekből és a bukovinai Radautz kerületéből. 3. A sertésorbáncz betegség fennállása miatt tilos a sertéseknek Magyarországra behozatala a Magyarországgal határos: alsó-ausztriai Lajtha melletti Bruck, Günsendorf, Mistelbach, Mödling és Wiener-Neustadt kerületekből, a stájerországi Luttenberg és Pettau kerületekből, az osztrák tengerparti Lussin kerületéből, a morvaországi Göding és Wall-Meseritsch kerületekből, a galíciai Bohorodczany kerületéből és a bukovinai Radautz kerületéből.

2000 korona munkások jutalmazására. Hódmezővásárhelyen Kovács Ferencz 2000 koronás alapítványt tett mezőgazdasági munkásoknak. Az összeget most itéltek oda Kokovai Istvánnak és Kopcsik Erzsébetnek.

Gözekek Poroszországban. 1905 ik évben Poroszországban 407 darab gözeke volt üzemben; 770 lokomotív (34,578 lóerővel) hajtotta a gözekeket. 44 gözekek egy-egy, 363 ekét két-két lokomotív hajtott. 64 intézet foglalkozik a gözekek kölcsönadásával. A legerősebb gözekek Szász tartományban vannak alkalmazva; két gözeke ereje igen kiváló, mert egyenként 9743 és 9105 lóerőt fejtett ki.

Nemzetközi gabonapiac 1906 május 19-től 1906 május 23-ig.

Kelet		E f f e k t í v á r a k								Határidő	H a t á r í d ő s á r a k						
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago		Buenos-Ayres	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chicago
Buza	22	16.55	17.46	18. —	17.60	21.70	22.54	17.34	15.90	17.50	Május Jul.	15.58	17.46	21.70	23.54	16.88	15.90
	19	17.10	17.57	17.95	17.60	23.01	22.58	17.14	15.38	17.60	Május Jul.	15.98 ⁶	17.41 ⁵	21.88	22.58	16.50	15.42
Rozs	22	13. —	—	14.10	15.15	19.44	14.56	—	—	—	Május Jul.	16.02	17.57 ⁵	21.72	22.58	16.64	15.38
	19	13.50	—	14.25	15.15	21.54	14.32	—	—	—	Május Jul.	16.40 ⁶	17.43	22.10	22. —	16.10	14.96
Zab	22	17.70	—	19.10	17.80	19.34	20.70	—	—	—	Május Jul.	13.16 ⁶	—	—	14.56	—	—
	19	18.65	—	19.25	17.80	20.80	20.70	—	—	—	Május Jul.	—	—	19.04	15.04	—	—
Tengeri	22	13.25	11.66	14.20	14.45	16.50	—	11.48	9.72	9.45	Május Jul.	13.50 ⁶	—	19.42	14.32	—	—
	19	13.60	11.63	14.35	14.45	15.93	—	11.12	9.62	9.45	Május Jul.	—	—	19.42	14.72	—	—
Árpa	22	15.50	—	14. —	—	14.63	—	—	—	—	Május Jul.	12.74 ⁶	—	19.34	—	—	—
	19	15.50	—	14.65	—	14.63	—	—	—	—	Május Jul.	13.52 ⁶	—	19.32	—	—	—

Jegyzet: ⁵) szept. ⁶) okt.

Az it...
horus é...
vatarok...
jégeső...
maradt...
elégede...
járás...
tások k...
A kül...
változás...
zások...
vissza...
később...
javult...
kozik...
kisebkek...
lévő bur...
szintén...
az árak...
üzlet...
nem...
tartottak...
voltak gy...
jobb kiné...
Belgiumba...
leszortha...
gyasztási...
Nálunk...
zat és a...
Az üzlet...
Buza m...
Kedvező...
de állandó...
míg malma...
gyenge...
jobb érde...
irányzat...
35—50 fillé...
mm. forgal...
Rozs álla...
jelentétele...
a helyi fog...
nehézkese...
árak körül...
12.60—12.8...
Árpa (ta...
csak szorv...
gyárosok...
sebb vétele...
vesztettek...
kor-ig, mig...
ér el. Mal...
nát csak...
alábbhagy...
a tulajdono...
kel kellett...
Zab roha...
magas árak...
vevők — a...
alatt — tar...
engedmény...
fokozatosan...
árak 80 fillé...
forgalom...
átvéve...
Tengeri...
kereslet...
égetők néhá...
zésen alul...
míg hizlalók...
tettek. Néhá...
5—6 fillérel...
Budapesti...
hajóból átvé...

Nag...
A mai k...
követelt. Öss...
fillérig elacs...
Rozs válto...
koronáig fize...
Takarmány...
—14.80 koro...
Zab nyugo...
kesithető...
Tengeri...
13.40 k. és...
koronát kérn...
Mai eladás...
Buza, Tisz...
mm. 80 k. 10...

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonatözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, május 19.

Az időjárás az elmúlt hét folyamán nagyjából borús és esős volt. Csapadék sűrűn fordult elő és zivataroktól felhőszakadások fokozódtak. Több vidéken jégese is állott be; a hőmérséklet e mellett enyhé maradt. A vetések állásával továbbra is meg vannak elégedve. A vizállás emelkedett. A külföldön az időjárás ugyancsak nagyjából esős volt és a terméskilátások kielégítőek.

A külföldi piacokon az üzletviszonyokban alig van változás. Ösztönzések hiányzanak és a gyenge árváltások nagyjából lokális befolyásokra vezethetők vissza. Amerikában az üzlet kezdetben csendes volt, később azonban kedvezőlenebb ve'és hírekre némileg javult, úgy, hogy egyenlegképp csekély javulás mutatkozik. A látható készletek gyengültek, a hozatalok is kisebbek lettek, épp úgy csökkent az Európa felé utban lévő buzamenyiség is. Argentínában a látható készlet szintén apadt, míg az elszállítások nagyobbak lettek; az árak csak jelentéktelenül olcsóbbak. Angliában az üzlet csendes és a vetők tartózkodók; a kínálat azonban nem volt sürgető és így az árak változatlanul tartottak. A francia piacokon jelentéktelen változások voltak gyenge forgalom mellett. Németországban (Berlin) jobb kínálat mellett csökkent az árak és az árakat leszoríthatják. A többi kontinentális piacokon a fogyasztási kereslet csekély és az árak engedékenyek.

Nálunk az összes gabonamennyiségben lanya az irányzat és a forgalom is gyenge maradt.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza már a hét elején bágyadt irányzatban indult. Kedvező időjárás, erősebb hozatalok, ha nem is sürgető, de állandóan készleges kínálatot hoztak magukkal, míg malmaink általában tartózkodók maradtak és csak gyenge beszerzéseket eszközöltek. Elvéve egyes malmok jobb érdeklődést tanúsítottak ugyan, de ez a csökkenő irányzatot fel nem tartóztatta és az árak fokozatosan 35-50 fillért vesztek. Az üzlet körülbelül 130,000 mm. forgalom mellett lanya irányzatban zárul.

Rozs állandóan csökkenő irányzata volt és a kereslet jelentéktelen maradt. Kivételi célokra nincs érdeklődés, a helyi fogyasztásnál is csak finom minőségű áru volt nehézkeseen elhelyezhető. A mult héthez viszonyítva az árak körülbelül 50 f.-rel olcsóbbak és helybeli paritásra 12:60-12:80 K.-ig jegyzünk.

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) továbbra is csak szórányosan van kínálva és csendes maradt. Gyárosok tartózkodók és bizalok is csak legszükségesebb vételekre szorítkoznak, mi mellett az árak 20 fillért vesztek. Budapesti paritásra jegyzünk 14:60-15: kor-ig, míg Kőbányán erőteljes szemű áru 15:20 kor-ig ér el. Malátá és sörárpában (állomásokon átvéve) a kínálat csak szórányos, de a kereslet is jelentékenyen alábbhagyott; malátagyárosaimk tartózkodók lettek és a tulajdonosok körülbelül 39-40 f.-es árengedményekkel kellett, hogy megelégedjenek.

Zab rohamosan ellanyhult. A mult heti abnormisan magas árak valamivel több árut hoztak a piacra, míg vetők — a hirtelen visszaesett határidőpiac hatása alatt — tartózkodók voltak és naponként nagyobb árengedményeket követeltek, melyeket a tulajdonosok fokozatosan meg is adtak. A mult héthez viszonyítva az árak 80 fillér — 1 koronával lettek olcsóbbak és gyenge forgalom mellett 17:20-17:80 K.-ig fizettek helyben átvéve.

Tengeri e hét folyamán is el volt hanyagolva és a kereslet elszállítási célokra jelentéktelen volt. Szeszégetek néhány tételt 2-6 fillérrel a folyó határidőjegyzésen alul, részben néhány fillérrel azon felül is vettek, míg bizalok prima áruért 10 fillér ráfizetést is teljesítettek. Néhány rakomány felmondott tengerit szeszégetek 5-8 fillérrel a folyó határidő jegyzése alatt vettek meg. Budapesti paritásra a hét vége felé 13:40 kor. és helyben hajóból átvéve 13:05-13:25 kor-ig fizettek.

Napijelentés a gabonafőzadéről.

1906. május 22

A mai készbuza-üzlet továbbra is lanya irányzatot követelt. Összesen körülbelül 17,000 mm. kelt el 5-10 fillérig alacsonyabb áraknál.

Rozs változatlan, helybeni egyenértékre 12:10-12:60 koronáig fizettek.

Takarmányárpa csendes, helybeni egyenértékre 14:20-14:80 koronás árt jegyez.

Zab nyugodtabb, helyben 17:20-17:50 koronáig értékesíthető.

Tengeri ötig olcsóbb, budapesti egyenértékre 13:35-13:40 K. és helyben hajóból kocsira rakva 13:10-13:20 koronát kérnek.

Mai eladások:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80:5 k. 16 K. 65 f., 200 mm. 80 k. 16 K. 65 f., 200 mm. 79:5 k. 16 K. 70 f., 1000

mm. 80 k. 16 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 16 K. 60 f., 200 mm. 79 k. 16 K. 60 f., 200 mm. 79 k. 16 K. 50 f., 300 mm. 79 k. 16 K. 45 f., 200 mm. 79 k. 16 K. 35 f., 200 mm. 79 k. 16 K. 25 f.

Fejérmegyei: 1570 mm. 76:3 k. 15 K. 65 f. 350 mm. 74 k. 15 K. 35 f., 450 mm. 71 k. 14 K. 60 f.

Pestvidéki: 1100 mm. 80 k. 16 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 16 K. 25 f., 200 mm. 78:5 k. 16 K. 166 mm. 77:3 k. 15 K. 76 f., 1150 mm. 77 k. 15 K. 80 f.

Bihari: 300 mm. 76 k. 15 K. 60 f., 200 mm. 77 k. 15 K. 60 f.

Bácskai: 2100 mm. 76:3 k. 16 K. 65 f.

Temerini: 1000 mm. 76 k. 15 K. 90 f.

T. bányási: 1800 mm. 78 k. 16 K. 45 f.

Becskereki: 1000 mm. 78:6 k. 15 K. 85 f.

Bácsi: 500 mm. 76:3 k. 15 K. 85 f.

Raktárhöl: 1230 mm. 81:3 k. 16 K. 87:5 f., 440 mm. 76:2 k. 15 K. 60 f., 520 mm. 76:5 k. 15 K. 60 f. kp f., 900 mm. 76 k. 15 K. 60 f.

Rozs: 300 mm. 12 K. 75 f., 1000 mm. 12 K. 60 f., 100 mm. 12 K. 60 f., 100 mm. 12 K. 60 f., 190 mm. 12 K. 55 f., 100 mm. 12 K. 55 f. kp f.

Zab: 100 mm. 14 K. 50 f., 100 mm. 17 K. 25 f., 100 mm. 17 K. 10 f., 100 mm. 17 K. 10 f. kp f.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1906. május hó 22-én. A székefővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 105 szekér réti széna, 17 szekér muhar, 20 szekér zsupszalma, 9 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 8 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbikkony, köles stb.), 300 zsák szezcska.

A forgalom lanya. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 410-600, muhar 560-640, zsupszalma 360-400, alomszalma 280-300, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 500-540, (új) zabosbikkony 540-620, lóhere —, luczerna 700-700, köles —, sarju 500-520, szalmaszecska 400-400. Összes kocsiszám 163. Összes súly 185,000 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben a forgalom változatlan élénk volt és úgy finomított, mint denaturált szesz, valamint kontingens nyersszesz nagyobb tételekben kelt el tartott áron.

Jegyzetük ipari finomítottól finomított szesz adózva 141:50-142 K., adózatlanul 42:50-43 K. nagyban. Élesztőszesz adózva 141:50-141 K., adózatlanul 42:50 K. kelt nagyban és 1 K. drágábban kicsinyben.

Denaturált szesz hordóval együtt 37-37:10 K. jegyez- tetik nagyban kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers- szesz e hét elején élénk vételkedv mellett 37 K. talált vevőre. Exkontingens szeszben gyér a kereslet.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 38-38:50 K. Bécsi jegyzés. 39:80-40:20 K. kontingens nyers- szeszért.

Budapesti jegyzés

	nagyban	
	koronákban	
Kontingens nyersszesz	38-38:50	
Finomított szesz adózva	141:50-142-	
” adózatlan	42:50-43-	
Élesztőszesz adózva	141:50-142-	
” adózatlan	42:50-43-	
Nyersszesz adózva	139-139:50	
Denaturált szesz	37-37:10	
Kicsinyben az ár 1 K.-val drágább.		

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bér- mentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz- fizetés mellett értendőek.

Élelmiezkikkek nagybani árai a központi vásár- sarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése. 1906. május 22-én.

Élénkebb forgalom a főzelékujdonosságban fejlődött ki. Megjelent már a bácskai cseresznye is, mely jobb minőségénél fogva az olcsó olasz áruval sikerrel állotta ki a versenyt. Az első korai burgonyaküldemények be- érkezését várjuk. Spárpa ismét olcsóbb lett. Vajpiacunk változatlan. Az elsőrendű kifogástalan áru még mindig kielégítő elhelyezést talál, gyengébb minőségek eladása azonban csak nyomott áron eszközölhető. Tojás ma ismét kevés volt a piacon, mi az árak némi szilárdulá- sához vezetett.

Mai árak:

Husneműek: vidéki marhahus hátulja 130-144 kor., eleje 100-124 korona, vidéki borju bőrben, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 110-124 K., helybeli borju- hus 130-140 K., sertéshus szalonnával la. 116-120 K.,

lehozott sertés 132-138 K., szalonna friss 130-150 K., szalonna, sózott 140-150 korona, szalonna, füstölt 160 korona, olvasztani való 116-140 korona, háj 144 korona, sertésszir 144-150 K., mind métermázsánként. Füstölt- hus (vidéki) kg.-ja 1:00-1:20 K., hazai sonka 1:80-2- K., szalámi 3:60-4:00 K.

Baromfi-félék: élő rántani való csirke 1:60-2:80 K., sütni való 2:40-3:40 K., kacsa hizott 0- K., fiatal liba 6-14 K., lud, hizott 12-20 K., tyúk 2:60-4- K., pulyka — K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1:60-1:80 K., hizott ruca 0- K., hizott pulyka 1:30-1:60 K. kg.-ként, poulard 1-2:80 K. drb.-ként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) 2-2:40 K., főzővaj (köpült) 1:40-1:20 K., tehénturó 20-38 fill. kg.-ként.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 4:80-5- kor., rózsá 0-0- K., fehér 0-0- kor., kifti — K., sárgarépa 100 köt. 0-0- K., petrezselyem 100 köt. — K., vöröshagyma la. — K., fokhagyma — K. Fejeskáposzta — K. 100 kg.-ként. Spárpa (leves) 20-30, l. rendű 40-50, solo 60-100 fill. kg.-ként.

Gyümölcsfélék: Alma: választott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, nyári batul stb.) —, másodrendű —, harmadrendű apró áru — K. körte elsőrendű —, másodrendű — K. Dió apró kemény héjú la. — K., mogyoró, nagy olasz — K. métermázsánként, cseresznye 50-70 fillér kg.-ként.

Vegyesáruk: Bor és szesz italokat minőség szer- rint különféle áron értékesítünk. Mész 120-160 fill. kg.-ként. Gyümölcsíz 0-0- K. kg.-ként. Gomba szá- ritott 2:40-3- K. kg.-ként. Szappan, szegedi — fillér kg.-ként.

Tojás: bácskai 72-73 korona, erdélyi apróbb áru 70-71 K. eredeti lánként (1440 drb.). Minden tekintetben készszéggel adunk felvilágosítást.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1906. május hó 21.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:
Hizott és legelőmarhá- ban főlhajtás — 4054	Hizott marha — 4054
Csontozni való marhá- ban főlhajtás — 523	Legelőmarha (Weidov.) —
Összesen — 4577	Csontozni való — 523
Hidatlan maradt —	Összesen — 4577
Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyarországi — 3017	Ökör — 3373
Galic. s. bukovinai — 788	Bika — 733
Oszták tartomá- nyokból — 807	Tehén — 425
Összesen — 4577	Bivaly — 108

Árak: (100 kilogrammonként élőszúlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	70-76-78-80	60-68	56-59
Galicziai hizott ökör	78-80	68-76	—
Tarka hizott ökör	78-83-88-92	68-78	60-67
Bikák	52-76-78-80	—	—
Hizott tehén	52-70	—	—
Legelőmarha	—	—	—
Csontozni való marha	54-64	—	—
Bivaly	48-60	—	—

Irányzat: lanya, az árak nagyjában változatlanok. Bikák ára 100 kg.-ként 1-2 K.-val hanyatlott.

Vásáron kívül közvetlenül a vágóhidra érkezett a lefojt héten 1067, a mult vesztégyására való főlhajtás — darab.

A június 4-ére eső ünnep következtében a szarvas- marhavásár kedden, június 5-én fog megtartatni.

Szerkesztői üzenetek.

R. B. Alsó-Zsember. A répa helyettesítése a keményítő érték arányában eszközölendő; 20 kg. takarmányrépának a keményítőértéke 13 kg. s mután a keményítődus burgonya százalékos keményítőértéke 19, körülbelül 7 kg. burgonya helyettesíthet 20 kg. répát. Megjegyzendő azonban, hogy úgy a répa, valamint a burgonya nagyon változó összetételű s ezért adataink csak hozzávetőleges értékkel bírnak.

S. A. Alsó-Zsember. A fehér mustár etetésével valószínűen elkészült, mert azt legkésőbb virágzás kezdetén kell kaszálni, amennyiben később gyorsan elfásul, levélt vesztli s ha beczők vannak rajta, nem elég természet- szerű. Besavanyítani nem lehet a mustárt, mert az elkásásodik, zsombolyázni azonban lehet, kivált kevesebb vizet tartalmazó zöldtakarmánnyal rétegezve, s akkor nem szabad a mustárteget nagyon letiporni. De leg- jobb a fejlődésben nagyon előrehaladott mustárt mag- termelésre használni.

A mi főkülönlegességeink:

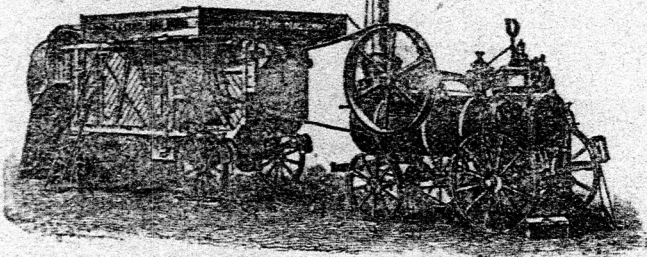
Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Lokomobilok

gazdasági és ipari czélokra

Ros-
ták

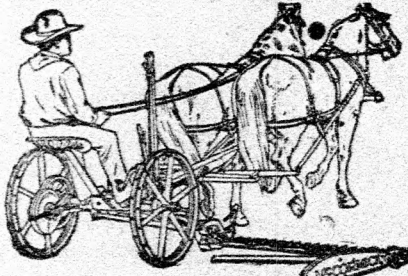
Kerekeken
12 HP.-ig
Fekvők
100 HP.-ig

UMRATH és TSA BUDAPEST, V.,
Váci-körút 60.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

Chicagói aratógépgyár.

Knecht E. I. igazgató. • Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

Fékszalógép.

Kévektetőgép.

A világ legjobb gazdasági gépei.

marokrakó szé-
nagyűjtők, szé-
naforgatók, szé-
naprészek, kőszó-
rűkészülékek.

„Daisy“-aratógép.

Magyarország leg-
nagyobb gép és
gépaalkatrészek
állandó raktára.

Állandó kiállítás.

Arjegyzék ingyen.

V., Alkotmány-u. 12

A t. Gazdaközönség figyelmébe!

Liederman Aurél

termény- és bizományi-üzlete

Budapest, V., Kálmán-u. 15.

legpontosabban eszközöl mindennemű
tőzsdei megbízásokat.

Vesz és elad mindennemű terményt,
gyapjút, szalonnát és minden egyéb a
gazdaság körébe tartozó cikketek.

Juhtenyésztés

mult és jelen irányairól.

Irta: Dr. Rodiczky Jenő.

Tartalmából kiemelendő:
A gyapjuhasznú juhok tenyészítése; a fejős juh tenyészítése; a borjú tenyészítése.

3 korona 20 fillér előleges
beküldése ellenében bér-
mentve küldi a

„Patria” részv. t. gazdasági
szakkönyvkereskedése
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

(Köztelek.)

Elpusztíthatatlan
minőségű
juta-, len- és kender-

zsákok,

vizhatlan vitorlavászon
és juta kazal, gép-
és szekértakaró

ponyvák

bármily nagyságban
gyári áron.

kölesönzsákok

minden czélra.

kölesönponyvák

vasúti kocsik és asztal-
takaróhoz legmérsékelt-
tebb kölesondij ellené-
ben: **vízmentes eső-
köpenyek** igen ju-
tányos áron.

szőlőkötöző jutafonalak

la egyszerűhasznált, eg-
ként 45 fill., kötélárak,
lópokrócok, **egyszer
használt jutacsom-
magoló vásznak.**
Hungária

kévekötelek.

Minden anyag töltésére
alkalmas **egyszer
használt zsákok**
vétele és eladása:

Nagel Adolf

zsák- és ponyvanagyrak-
tár és kölesön-üzletében
Budapest, V.,
Arany János-utczaló.

Sürgönyozim

Nagel, Budapest.

Vidéki telefon: 35-92.

Most jelent meg:

**A cukorrépa
állati ellenségei**

Irta: Jablowski J.

65 eredeti ábrá-
val a szövegben.

3 korona 20 fillér előleges
beküldése ellenében bér-
mentve küldi a „Patria”
részv. társ., Budapest, IX.,
Üllői-ut 25.

**Ajtók, ablakok,
vasrollók**

minden nagyságban és for-
mában olcsón kaphatók:
HOFFMANNMÓR-nál
VII., Tisza Kálmán-tér 4.

Villanyvilágítás

vidéken
minden
háyban.

„Robur” benzinmotor dinomóval.
Könnyű kezelés! Olcsó üzem!
Meglepően olcsó ár! Teljes jótállás

Kérjen ismertetést:

SIGNER F. és R. mérnöki irodától,
Budapest, Kertész-u. 50-52.
Mintattelep nálunk fizemben látható.

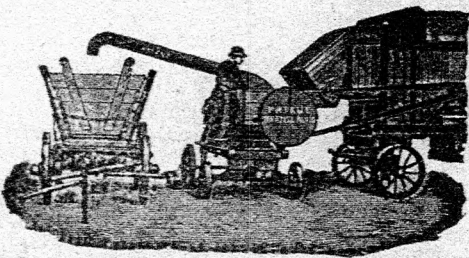
A szabad. szőlőrovar-irtó szer

A szőlőt megvédi az összes rovarok és gombák táma-
dásától, nevezetesen: filloxera, peronospora, kendermag-
bogár, (lonca, vinczellér bogár), patakukacoz, feketetűcsök,
pajzstetű, molykukacoz stb.-től. Használható úgy a földben
a gyökerek védelmére, valamint fentvaló permetezésre.
A szer hatása meglepő és aránylag rövid időn belül
észlelhető, mert a vele védett beteg szőlők, sokkal szebb
hajtásokat mutatnak már eddig is, mint a mely egész-
séges szőlőhöz nem használtak. Ez az egyetlen szer,
melyivel a jelenleg járványos kendermagbogár és feketetű-
csök ellen könnyű szerrel (permetezéssel) biztosan
lehet védekezni. Használható az év bármely hónap-
jában, úgy a földben, valamint permetezésre. A szernek
földben való használatánál a gyökér 3 évig védve van
a rovaroktól és holdankint az újabb rendszerű ülteté-
seknel 3 métermázsza szer szükséges. Permetezésre
évenként egyszer használható s erre 50 kg. szer elég-
séges. Használható még gyümölcsfáknál is, úgy a törzsön,
valamint a lomb permetezésére. Minden esetben kérem
megjelölni, hogy milyen czélra fog használni. A szer
ára, hordóval együtt, Budapest hajó, vagy vasúti álló-
máig szállítva, métermázsánként 40 korona. Kiváratra
a hordó visszaváltatik. Használati utasítást a megren-
deléssel együtt küldök. Számos elismerő nyilatkozat. 5406

Mócz József, Budapest, VII., Cserhát-u. 14. sz. II. 15.

MIKROSOL
LEGJOBB
SZER
házi- és nyálkagomba
penész ellen.
LUTZ EDE és TÁRSA
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-U. 4.

HÁZI KEZELÉS.

Jutányos árak.

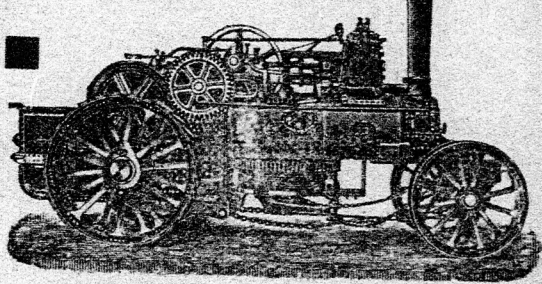
KEMNA J.

gőzke- és gépgyáros ajánlja felülmúlhatlan
gőzekéit, gőztűhengereit és gőzcséplő-
géppel párosított szecs kavagóit.

Mindennemű felvilágosítással készséggel szel-
gál a magyarországi özégvezetőseg:

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 8.

BUDAPEST • BORSZLÓ

Előnyös beszerzési mód.

Pályázati hirdetés.

A „Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület”-nél lemondás folytán megüresedett

ügyvezető titkári állásra

pályázat hirdettetik.
Javadalmazása az egyesületi alapszabályok 28. §. értelmében 2400 korona törzsfizetés és 400 kor. lakpénz, mely az egyesület pénztárából havi előleges részletekben fizetetik.

Kiküldetések alkalmával 8 kor. napidij és megfelelő fuvar és vasuti díj.

Az alapszabályok 27. §. szerint pályázhatnak mindazok, kik valamely hazai gazdasági akadémiának vagy felső gazdasági intézetnek sikeres elvégzését végbizonyítvánnyal s ezen kívül gyakorlati gazdasági képzettségüket okmányilag igazolni tudják.

A szabályszerűen felszerelt kérvényekhez fenti kellékek igazolására csatolandók a következő eredeti okmányok:

1. Keresztlevél;
2. családi állapotot igazoló községi bizonylat;
3. hazai akadémiai, vagy felső gazdasági tanintézet sikeres elvégzését bizonyító oklevél;
4. gyakorlatban eltöltött időről szóló működési bizonylat.

Az így felszerelt kérvények a „Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület” elnökségéhez címelve a pályázati határidő lejártáig **1906. évi június hó 10-ig beadandók.**

Ezen határidő lejártá után érkező vagy szabályszerűen fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az állás 1906. október 1-én elfoglalandó.

Az egyesület ügyvezető titkárát a közgyűlés életfogytiglan választja, működésére és kötelelességeire a most érvényben álló, esetleg később bármily módosításokkal ellátandó egyesületi alapszabályok s ügyrend kötelezők.

Veszprém, 1906 május 14.

Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület nevében:

RAINPRECHT ANTAL

elnökséghelyettes, alelnök.

27. §. Az egyesület ügyvezető titkárát ezen szabályzat 14. §-a értelmében nyilvános pályázat alapján életfogytiglan a közgyűlés választja.

Titkárrá rendszerint csak az választható meg, ki valamely hazai gazdasági akadémiának vagy közgazdasági intézetnek sikeres elvégzését végbizonyítvánnyal és ezenkívül gyakorlati gazdasági képzettségét okmányilag igazolni képes.

Ha a titkári állásra az előirt kellékeknek eleget tenni képes egyének nem jelentkeznek, vagy ha a pályázók között a közgyűlés igényeinek megfelelő egyének nem találhatók, a közgyűlésnek jogában áll, a titkári állásra gazdasági akadémiát, vagy közgazdasági intézetet nem végzett, de gyakorlati képzettséggel bíró oly egyént is megválasztani, aki valamely gazdasági egyesületnél titkári teendőket már teljesített.

A titkár elsőfokban az egylet igazgató-választmányának, másod- és végsőfokban pedig az egylet közgyűlésének fejelelmi hatósága alatt áll s állásából csakis fejelelmi vétség esetén mozdítható el.

A vármegyei gazdasági egyesület feloszlása esetén a titkári állás is megszűnik, a titkár ebben az esetben az egyesülettel szemben kártérítési igényrel nem bír.

Kitűnő minőségben

jutányos árban kapható

HALDEK

magnagykereskedésében

Budapest,

VII., Károly-körút 9.

Takarmányrépa-mag,

eredeti észak-német;

Tarlórépa-mag,

eredeti norinbergi;

Tökmag,

óriási;

Pohánka,

vagy hajdina;

Muharmag,

uradalmi, magas csira-képességű;

Köles,

piros és fehér;

Tengeri,

alesuthi, székelyi, paduai, cinquantini, lifugu;

Luczerna,

arankamentességre ólomzárólt;

Fűmag,

pázsitnak, kaszálónak, legelőnek;

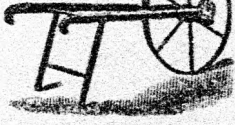
Raphiaháncs,

erős, fehér, hosszuszálú;

Peronospora-permetező.

Világhírű szabadalom

18 államban.

Stádel-Torkos

földmérő-taliga

kapható

Stádel gépgyárban, Győrött.

16 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

Kállai Lajos motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utca 50. szám.

a leghíresebb benzincsomobil-csépítő-készletek kaphatók.

Tejfej

jótállás kitűnő cséplésért.

Ezen motorokat minden garda hatóság engedély nélkül maga kezelheti szalmafedelés házak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészlet

kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében.

többek között:

Bárá Kemény József urnál Maros-Németi,

Zeykfalvi Zeyk Dániel v. főisp. urnál Nagy-Ényed.

Olcsó árak részleteire. Arjegyzők ingyen.

Magánházak, nyaralók, kastélyok, gazdaságok, ipartelepek stb. részére

villamos világítási berendezés saját fejlesztő teleppel

gazdasági gépek, kutszivattyúk villamos motor-hajtással láthatók el. 5409

Általános elektrotechnikai mérnöki vállalat

Telefon: 563. **Strigl és Gärtner**

Budapest, Gyár-utca 19. sz. Villámhárító,

telefon, házicsengő berendezések. 5409

Arjegyzőket ingyen küldünk.

800 holdas

birtek Dunántul kitűnő minőségű egyenesfehérű búza-termő földekkel és rétekkel, vasút mellett, egy jó malommal együtt felszereléssel, vetéssel 200,000 forint eladó. Parcellázásra is nagyon alkalmas. Közlebbt csak komoly vevőknek **Österreicher Bernát** Nagykanizsán. 5818 d

Bonodor-folyadék

a legbiztosabb árnyékszék szagát huzamosabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysulya 5 kg. csomag bérmentve 7.50 kor.** (Elegendő egy évre) **1 kg. próbacsomag 2.50 K.** Csomagolással, szállítással nélkül. **Szétküldés csak készpénzért vagy utánvétellel.**

Vezérképviselet:

FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40. sz. 5321

Eladók

egyek majorokban szabadon tenyésztett, magasan díjazott **költő-tojások** a következő fajokból: Plymouth R., aranypettyes Hamburger, fekete Minorca, fehér Minorca, fehér Olasz, foglyaszínű Olasz, ezüst Wyandottes, fekete Wyandottes darabonként 40 fillér; fekete rozsk. Minorca a 60 fillér; óriási Pekingi kacska a 60 fillér; óriási amerikai bronzpulyka a 1 K. 20 fillér; gyöngytyúk a 40 fillér. Geflügelhof, Smritz, Morvaország.

Német levelezés.

(Törv. védve.) mindentélel minőségben kapható utánvétellel is **Molnár Lajosnál, Budapest, IX., Köztelek-utca 3. sz.**

Házinyulenyésztés és értékesítés.

Irta: **Andrássovich Giza.**

2 korona 20 fillér előleg s beklüldése ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t. Budapest, IX. ker., Köztelek.

Vétel

Egy jókarban lévő, használt, félfedelel kocsit megvételre keresetlek. Ajánlatok Sz. F. 2974 címre a Köztelek kiadóhivatalába küldendők. 2974

Parcellázás czéljából birtekot keresetlek. Ajánlatokat: Budapest, IV. ker., Gazdasági és hitelzöveket czímre, Museum-körút 6. szám kérünk. 3098

Tejvétel minden mennyiségben vezelek tejet évi szerződés, magas kaucezió (óvadék) mellett. Ajánlatot kérek cszóló jellegű 51892 alatt **Schwarz József** hirdetés-irodájába, Budapest, Andrássy-ut. 8. 3076

Megvételre keresetlek jutányos árban egy cszónag két 128-130 cm. magas, teljesen becsatolt, megválasztott pony. Ajánlatokat kér Wertzheim Imre Pa-Szentmihályra, u. p. Enying. 3081

Megvételre keresetlek birtekot a Dunántul vagy a Bpest-Bécs-i vonalról elágazó egyéb fővonalak mentén. Terjedelme 2000 holdig, sük v. kevéssé hullámos fekvés, némi erdő, csinos, vagy átalakításra érdemes kastély, vagy urtelek, de okvetlen szép parkkal. Ajánlatokat kér tulajdonosoktól, v. nem hivatalos közvetítőkétl **Serény Gyula** Ferdinand urad. ügyvivő Bpest, V., Wurm-u. 1. 3093

Bérlet

1000 holdas bérletet keresek lehetőleg Békés-, Csanád- vagy Csongrádmegyékben. Szíves ajánlatokat -kedvező feltételek esetén e lap kiadóhivatalába kérek. 3091

4-500 holdas bérletet keresek két fiatal ember, lehetőleg Békés-, Csanád- vagy Csongrádmegyékben. Szíves ajánlatokat -kedvező feltételek esetén e lap kiadóhivatalába kérek. 3092

Hirdetések felvételnek a „Köztelek” kiadóhivatalában Budapest, Ullői-ut 25

Eladó birtokok.

1500 hold, Balassa-Gyarmattól 5 kilométernyire, kastély és parkkal, országút mentén, 350 hold rét, 700 hold szántó, 450 hold vágásra alkalmas tűzifaterdő. Ára **720.000 korona.**

1400 magyar hold, Balassa-Gyarmattól 10 percznyire, csaknem új gazdasági épületekkel, 250 hold rét, 750 hold szántó, 400 hold vágásra alkalmas tűzifaterdő. Ára **600.000 korona.**

Felvilágosítást **komolyvevőknek** közvetlenül ad **TOKAY LAJOS, Balassa-Gyarmat.** Ügynökök kizárva.

Kovács és Steiner

első magyar burgonyaszógyár és burgonyagykereskedők

Telep:

Budapest, VIII., Salgóny-u. 25.

Vesznek és eladnak

mindenkor minden fajtájú

burgonyát

minden minőségben.

Kitűnő fajú vevő-burgonyát

legjobban ajánlják. 2121

Mesterséges keltetés.

Utmutatás csibekeltető lépek kezeléséhez, 16 ábrával.

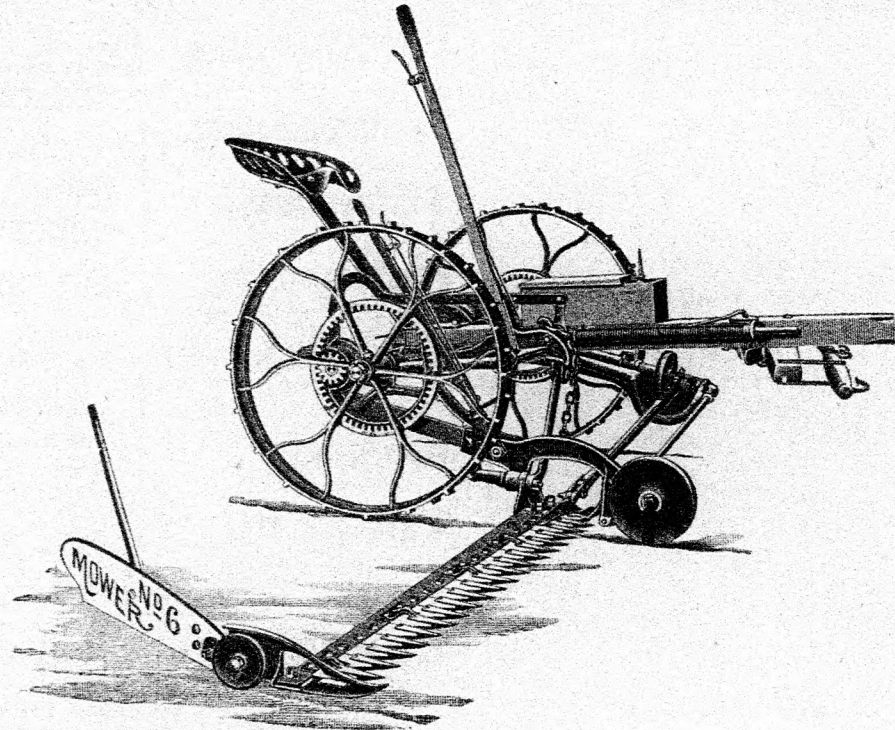
Irta: **Kövy József.**

1 K. 30 f. előleges beklüldése

ellenében bérmentve küldi

a „Patria” r.-t. IX., Köztelek.

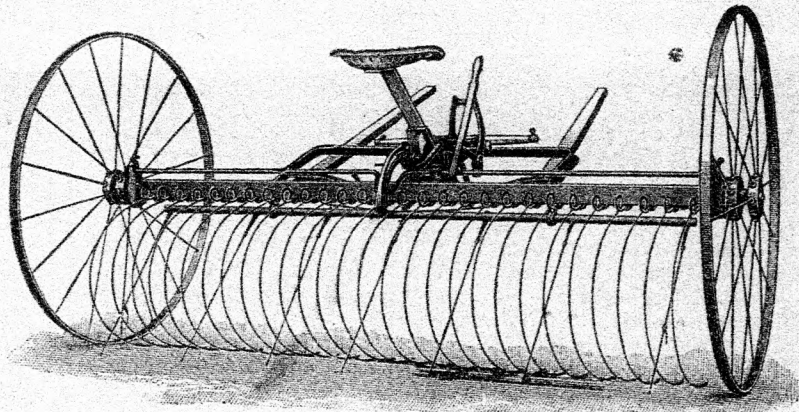
A „**The Johnston Harvester Co.**“ amerikai kizárólagos aratógépgyár
10-es számú fűkaszalója a legmegbízhatóbb ilyenmü eszköz. — Teljes 5 láb vágási szélességgel. — Lánccszerkezet nélkül s így a legtartósabb fűkaszaló.

Fenti gyárnak **teljesen aczélból készült**

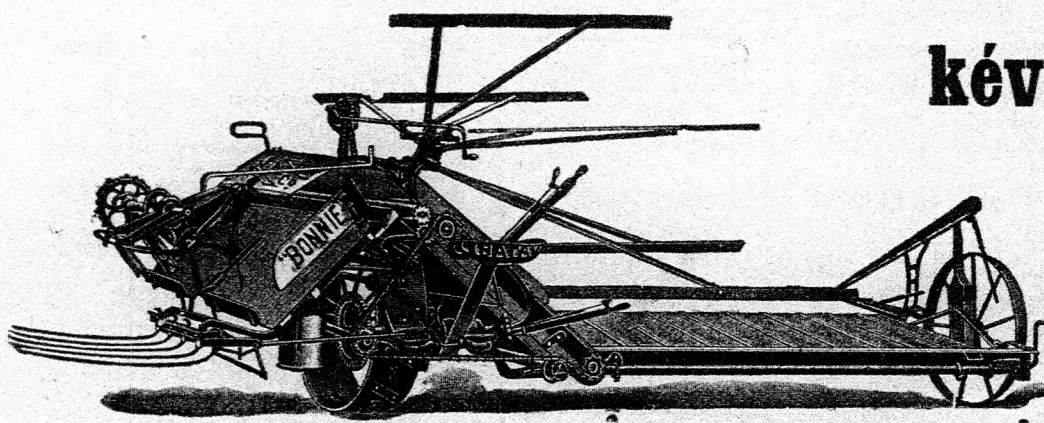
szénagyűjtő gépei

elsőnek elismert tartósságu és szerkezetü eszközök. — A kerek szilárd aczéltalpakból, kettős kerékagyakból és teli aczélküllökből vannak készítve s így a legnagyobb tartósságot biztosítják. Könnyen járnak és így munkateljesítésük nagy, kezelésük egyszerű.

A valódi „JOHNSTON“ kévekető aratógép

teljes 6 láb vágási szélesség mellett a jelenkor legkevesebb vonóerőt igénylő, legmegbízhatóbb és legnagyobb munkateljesítésü aratógépe. Szerkezete egyszerű, minélfogva kezelése különös szakértelmet nem igényel; minden egyes része a legkitűnőbb anyagból készült és így munkája közben a legmegbízhatóbb.

Vezérképviselet és főraktár:

MELICHAR FERENCZ, BÄCHER RUDOLF BUDAPEST, VI.,
 Nagymező-utcza 68. szám.

40
 Hírde
 mind
 A
 Be
 Betö
 Gyakor
 Szankov
 kir. kam
 dalmánc
 érettség
 kik az a
 tel előtti
 latot ele
 vadalmá
 teljes ell
 de legké
 foglaland
 csak Gy
 Kajdacs,
 zendők.
 Ispán
 a
 bizott fuv
 Allomány
 végi; a
 ismerete,
 tudása, k
 lek. A ki
 ben ré
 igények
 Ferencz
 Bodrogh
 Azonnali
 szakavator
 bizonyítva
 önálló, er
 német, m
 vet teljes
 Intenzív
 azokban
 E. önyben
 les garde
 célóra átv
 kezelését.
 ványmás
 vissza ne
 B. nosk
 Noskovei
 900 hol
 Nógrádm
 passzáló
 teik, Né
 ben ré
 levéllig
 megjelöl
 Mór Buda
 Nógrádi
 önálló g
 Levéllig
 ványmás
 vianza pe
 ner Gyul
 V., Bálvá
 Kertész
 gazdaságra
 Diss., ko
 kertészet
 egyéni
 bizonyítva
 lyek vés
 fenti csin
 korona, 17
 5. j. l. teng
 kat. hold
 sertésárta
 Nőtlen,
 resek azo
 zonyítvány
 nem küld
 Pusztá-Sze
 kereszter.
 Keresteti
 évi gyak
 megédtől
 Béla Pa-K
 intézendők
 Enying
 egy gazdas
 van leese
 magyar é
 jártas és
 onló min
 mava volt
 nek, kik a
 M. fal, En
 Keresek
 jenen keze
 sebb, kis
 Biztosíték
 tok vianza
 nyítvány
 Károly Sz
 nyúlándók
 pályázatra

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; épügy
mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.
Érdeklődők kéretnek, hogy alatti címemhez forduljanak.
WOLFF ERNŐ, gőzszerelési vállalkozó
BUDAPEST-KELENFÖLD.

A közelgő aratási időnyre ajánlunk: **mindennemű gazdasági kötélárut** saját műáztatóinkból nyert elsőrendű kenderből készítve favéges kévekötőket — 100 darabonként kötve — legkitűnőbb minőségű valódi kenderzsákokat, gőzeke sodronykötőket a legjobb angol tégelyacélsodronyból. — Mindezen ezikeket saját gyárunkban legjobb minőségben készítjük és legolcsóbb árban szállítjuk.

Szegedi kenderfonó-gyár részv.-társ.
Szegeden. 5401 Szegeden.

A szakkörök véleménye szerint

ez a jelenkor

BAZALTFESTÉK

LEGJOBB HÖMLOKZATI FESTÉKE.

Prospektussal és mintával franco és díjtalanul szolgálnak egyedüli gyárosai

LUTZ EDE ÉS TÁRSA

festékgyár Budapest, VII., Örnagy-u. 4.

1½ éves tisztavérű
Hampshire-down tenyészkosok

(gyorsnövésű angol husjuh) kaphatók, a Turonyi Biedermann Ottó ur örökösei mozsgói uradalmában. — Szives megkeresések intézendők **a mozsgói uradalom központi hivatalához, Mozsgón, Somogy megye.**
5408

Erőtakarományokat, mütrágyaféléket

== kartellen kívül ==
gazdasági magvakat
legolcsóbban szállít a

Mezőgazdasági Hitelbank R.-T. áruosztálya
BUDAPEST, V., Báthory-utca 5. sz.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

ETERNIT PALA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

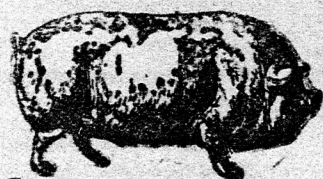
**„Paragon”
gépzsir**

csontolajjal sűrítve.

 A legjobb kenőanyag, cséplőgépek, csapágyak stb. kenésére. — Kapható:

SCHOTTOLA ERNŐ cégénél
BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 2.

 Arjegyzék ingyen és bérmentve. 5400

Sertéseket

Telefon 97-05.

ÚRL REZSŐ

SERTÉS BIZÓMÁNYOS

BUDAPEST,

VIII., Bérkocsis-utca 12.

sovány és hizott állagokban a legmagasabb napi árkon értékesít.

Telefon 97-05.

„RUBEROID”

eszményi és megbízható fedőanyag **gazdasági épületek fedésére.** Csekély súlyu, szép külsejü.

 Fentartási máz nem szükséges.

30 év óta bevált **AVENARIUS CARBOLINEUM** legjobb fakonzerváló szer.

Prospektusokat, bizonylatokat stb. küld bérmentve

AVENARIUS R. Carbolineum-gyár.

Hauptstrasse 18. .. WIEN III. .. Hauptstrasse 18.